

Politické aspekty bezpečnostní futurologie

The Political Aspects of Security Futurology

Bc. Pavel Jurča

Diplomová práce
2019

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Pavel Jurča**
Osobní číslo: **A17260**
Studijní program: **N3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Politické aspekty bezpečnostní futurologie**

Téma anglicky: **The Political Aspects of Security Futurology**

Zásady pro vypracování:

1. Pojednejte o politické bezpečnosti z pohledu bezpečnostní futurologie.
2. Analyzujte národní bezpečnostní prognózy vývoje politických hrozeb.
3. Provedte analýzu zahraničních prognóz vývoje politických hrozeb.
4. Vypracujte komparaci závěrů bezpečnostních prognóz.
5. Zpracujte vlastní návrh scénáře vývoje politické bezpečnosti.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. VOLNER, Štefan. *Bezpečnost řízení*. 1. vyd. Bratislava: IRIS, 2009. ISBN 978-80-89256-35-8. s. 361.
2. VALOUCH, Jan, HROMADA, Martin. *Bezpečnostní futurologie*. [skriptum]. 1. vyd. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. 146 s. ISBN 978-80-7454-621-1.
3. PETRÁŠEK, František. *Futurologická studia*. V Praze: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1517-5.
4. EICHLER, Jan. *Mezinárodní bezpečnost na počátku 21. století*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - AVIS, 2006. ISBN 80-7278-326-2.
5. ZEMAN, Petr (ed.) *Česká bezpečnostní terminologie* 1. vyd. Brno: Ústav strategických studií Vojenské akademie v Brně, 2003. s.157.
6. POTŮČEK, Martin. *Manuál prognostických metod*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2006, 193 s. Studijní texty. ISBN 80-86429-55-5.

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Jan Valouch, Ph.D.

Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání diplomové práce:

30. listopadu 2018

Termín odevzdání diplomové práce:

17. května 2019

Ve Zlíně dne 14. prosince 2018

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
děkan

doc. RNDr. Vojtěch Křesálek, CSc.
ředitel ústavu

Jméno, příjmení: Pavel Jurča

Název diplomové práce: Politické aspekty bezpečnostní futurologie

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnaní případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně, dne 15.5.2019

PAVEL JURČA VR.
.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá politickými aspekty bezpečnostní futurologie. Úvodní část práce zahrnuje pojednání o bezpečnostní futurologii a vymezení problematiky politické bezpečnosti. V praktické části práce jsou analyzovány národní a mezinárodní prognózy z hlediska politické bezpečnosti. Tyto výsledky jsou doplněny o dílčí komparace bezpečnostních prognóz z hlediska potenciálního vývoje politických bezpečnostních hrozeb. Stěžejní výstup této práce představuje vlastní návrh scénáře vývoje politické bezpečnosti v České republice.

Klíčová slova: politická bezpečnost, politické hrozby, bezpečnost, bezpečnostní futurologie, prognóza

ABSTRACT

This diploma thesis deals with political aspects of security futurology. The introductory part of the thesis includes treatise of security futurology and definition of problematics of political security. In the practical part of the thesis, there are analysed national and international forecasts in terms of political security. These outputs are supplemented by partial comparisons of security forecasts in terms of potential development of political security threats. The key output of this work represents own script design of development of political security in Czech republic.

Keywords: political security, political threats, security, security futurology, forecast

Na tomto místě bych chtěl poděkovat vedoucímu diplomové práce Ing. Janu Valouchovi, Ph.D., za odborné vedení a cenné rady, při zpracování této diplomové práce. Děkuji také rodičům za podporu při studiu.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 BEZPEČNOSTNÍ FUTUROLOGIE	11
1.1 TYPY BUDOUCNOSTÍ	11
1.2 APLIKAČNÍ PROSTŘEDÍ BEZPEČNOSTNÍ FUTUROLOGIE	12
1.3 KODAŇSKÁ ŠKOLA	13
1.4 BEZPEČNOSTNÍ PROGNÓZY	14
1.5 FUTUROLOGICKÉ SCÉNÁŘE.....	15
2 POLITICKÁ BEZPEČNOST A JEJÍ VÝZNAM	16
2.1 POLITICKÉ HROZBY A RIZIKA.....	16
2.2 TERORISMUS	17
2.2.1 Atentát na arcivévodu Františka Ferdinanda d'Este	19
2.3 PORUŠOVÁNÍ LIDSKÝCH PRÁV	21
2.3.1 Formy vlády	22
2.3.2 Index demokracie	24
2.3.3 Arabské jaro	25
II PRAKTICKÁ ČÁST	28
3 ANALÝZA NÁRODNÍCH BEZPEČNOSTNÍCH PROGNÓZ A STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ	29
3.1 NÁRODNÍ STRATEGICKÉ DOKUMENTY	29
3.1.1 Strategie České republiky pro boj proti terorismu od roku 2013	29
3.1.2 Bezpečnostní strategie České republiky	31
3.2 BEZPEČNOSTNÍ PROGNÓZY	33
3.2.1 Tři scénáře o budoucnosti světa, EU, ČR – Česká republika bez strategických inovačních ambicí	33
3.2.2 Radikalizace v ozbrojených silách: poznatky z České republiky a z Německa ve středoevropském kontextu.....	34
3.2.3 Hybridní hrozby – včera, dnes a zítra - pohled z Prahy	35
3.2.4 Přežije NATO své osmdesátiny?	36
3.2.5 Bezpečnost v roce 2020 s výhledem do roku 2050.....	37
4 ANALÝZA MEZINÁRODNÍCH BEZPEČNOSTNÍCH PROGNÓZ	39
4.1 MEZINÁRODNÍ STRATEGICKÉ DOKUMENTY	39
4.1.1 European Union Global Strategy	39
4.1.2 Serious and Organised Crime Threat Assessment	41
4.1.3 Statement for the Record - Worldwide Threat Assessment of the US Intelligence Community.....	43
4.2 MEZINÁRODNÍ PROGNÓZY	44
4.2.1 Decade Forecast: 2015-2025.....	44
4.2.2 Global Trends 2030: Alternative Worlds.....	45
4.2.3 Global Europe 2050	47
4.2.4 Global trends 2030 - Citizens in an Interconnected and Polycentric World	48
4.2.5 Shaping the Future of Geopolitics	50
5 KOMPARACE ANALYZOVANÝCH PROGNÓZ A STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ	52

5.1	PŘEHLED STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ A PROGNÓZ.....	52
5.2	KOMPARACE NÁRODNÍCH A MEZINÁRODNÍCH STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ.....	54
5.3	KOMPARACE NÁRODNÍCH A MEZINÁRODNÍCH PROGNÓZ	57
5.4	KOMPARACE POZITIVNÍCH TRENDŮ V NÁRODNÍCH A MEZINÁRODNÍCH STRATEGICKÝCH DOKUMENTECH	61
5.5	KOMPARACE POZITIVNÍCH TRENDŮ V NÁRODNÍCH A MEZINÁRODNÍCH PROGNÓZÁCH 62	
6	NÁVRH SCÉNÁŘE VÝVOJE POLITICKÉ BEZPEČNOSTI V ČESKÉ REPUBLICĚ.....	68
6.1	ELEKTRONICKÉ VOLBY	68
6.2	VYSTOUPENÍ ZE STRUKTUR	70
6.3	ZELENÁ VĚTŠINA.....	72
	ZÁVĚR	75
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	76
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	80
	SEZNAM OBRÁZKŮ	81
	SEZNAM TABULEK.....	82
	SEZNAM GRAFŮ	83

ÚVOD

Schopností přesně předpovědět budoucnost nedisponuje žádný člověk, stát, ani organizace. Nicméně lze zkoumat a následně tvořit varianty možného vývoje budoucnosti, za pomoci vědy o budoucnosti – futurologie. Prognostika je obor, který má za účel rozvíjet teorie, metody a praxi prognózování. Prognózování poté souží k vytvoření určité výpovědi o budoucnosti, která je založena na vědeckých postupech a poznatcích. Hlavním problémem tvorby prognóz je jejich velká náročnost na zpracování, jelikož je vývoj budoucnosti často velmi dynamický a rychlý.

Prognostika v minulosti získala v komunistických zemích velký význam, jelikož se tyto státy snažily zvrátit negativní vývoj. V bývalém Československu se specializoval na prognostiku Prognostický ústav ČSAV, který působil do roku 1992. V současnosti neexistují v České republice pracoviště na úrovni státní správy, které by se prognostikou zabývaly. Prognózování v České republice rozvíjí např. Centrum pro sociální a ekonomické strategie FSV UK. V zahraničí se jedná např. o zpravodajskou agenturu Stratfor.

Tato diplomová práce se zabývá politickými aspekty bezpečnostní futurologie. Řeší tedy politickou bezpečnost, jevy a události s ní spojené a hledá možný vývoj politických hrozeb, které by mohly mít negativní vliv na bezpečnost České republiky.

Teoretická část této práce seznamuje s bezpečnostní futurologií, typy budoucnosti, Kodaňskou školou, prognózováním a futurologickými scénáři. Je zde také popisována politická bezpečnost a jednotlivé politické hrozby s reálnými příklady. Politické hrozby zmíněné v teoretické části poté slouží jako podklad pro analýzu v části praktické.

V praktické části práce je poté provedena analýza národních i mezinárodních strategických dokumentů a prognostických publikací z hlediska budoucího vývoje politických hrozeb a trendů. Výsledky analýzy jsou poté komparovány a výskyt politických hrozeb je zaznamenán do tabulek a grafů. V poslední kapitole této práce jsou navrženy tři scénáře vývoje politické bezpečnosti v České republice. Hlavním cílem práce je vytvořit scénáře, které budou věrohodné. Přínos této práce spočívá v informování široké veřejnosti o možných následcích jednostranného politického rozhodování a z něj plynoucích hrozeb.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 BEZPEČNOSTNÍ FUTUROLOGIE

Futurologie je věda, která zkoumá budoucnost v okruhu problémů různých oborů. Problémy těchto oborů zkoumá s cílem tvorby prognóz, které se opírají o vědecké metody. Tyto prognózy jsou tvořeny a zformulovány ve formě futurologických scénářů a vizí [1].

Mezi zkoumané odvětví patří například:

- bezpečnost,
- ekonomika,
- demografie,
- životní prostředí,
- technologie,
- sociologie,
- politologie.

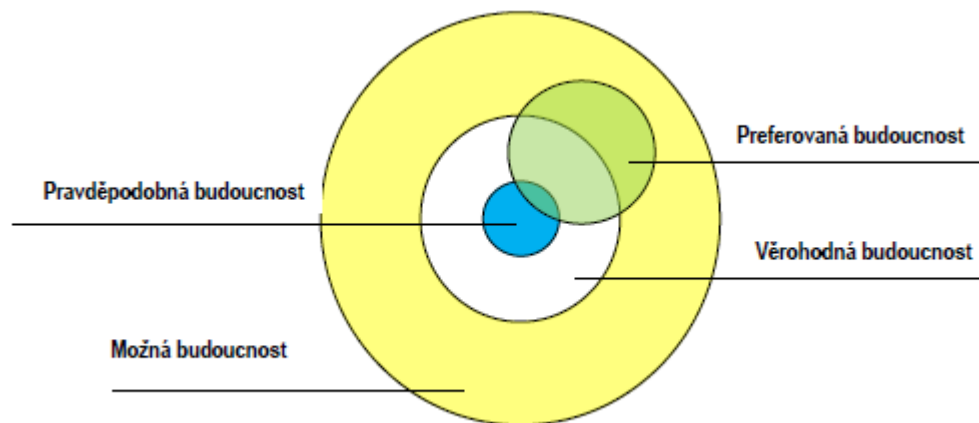
Bezpečnostní futurologie je věda a odvětví futurologie, studující a zkoumající bezpečnostní budoucnost. Díky bezpečnostní futurologii lze tvořit prognózy a dále z nich plynoucí případné prognózované stavy ovlivnit, podpořit rozhodovací procesy a utvořit si reálnou představu o budoucnosti [1].

1.1 Typy budoucností

Jelikož je futurologie věda o budoucnosti, je příhodné zmínit, že v roce 1978 kanadský futurolog Norman Henchey představil ideu, která pohlíží na budoucnost čtyřmi možnými způsoby. Tento rámec rozdělení budoucnosti se po mnoho let drží mezi osobami zabývajícími se zkoumáním budoucnosti. Dříve se jednalo především o zkoumání budoucností v oboru veřejného zdraví a zdravotní péče. Nicméně tento rámec lze použít i na další oblasti zájmů. Mezi čtyři zmiňované typy budoucnosti patří: možná budoucnost, věrohodná budoucnost, pravděpodobná budoucnost a preferovaná budoucnost. Přehled těchto typů budoucnosti je uveden níže [9]:

Tab. 1 Typy budoucností [9]

Typ	Charakteristika
Možná budoucnost	Vše co se může stát, nehledě na to, jak nepravděpodobná tato možnost je.
Věrohodná budoucnost	Co by se mohlo stát – v užším rámci. Důraz je kladen na možnosti budoucnosti, které dávají smysl v kontextu současných informací.
Pravděpodobná budoucnost	Co se pravděpodobně stane – založeno na přezkoumání současné situace a posouzení pravděpodobných trendů budoucího vývoje.
Preferovaná budoucnost	Budoucnost, která zrcadlí přání, které mají kořeny v pozitivních cílech.

Obr. 1 Grafické znázornění typů budoucností [1]

1.2 Aplikační prostředí bezpečnostní futurologie

Bezpečnostní futurologii lze aplikovat na určité prostředí a dále prognózovat budoucí vývoj událostí, lidstva a bezpečnostních problémů vzhledem k souvislostem tohoto aplikačního prostředí.

Bezpečnostní futurologie se zabývá budoucím vývojem bezpečnostní situace v:

- institucích,
- sektorech,
- společnostech,
- sociálních skupinách,
- vesmíru,

- oblastech,
- regionech,
- státech,
- objektech [1].

Tab. 2 Specifická aplikační prostředí bezpečnostní futurologie [1]

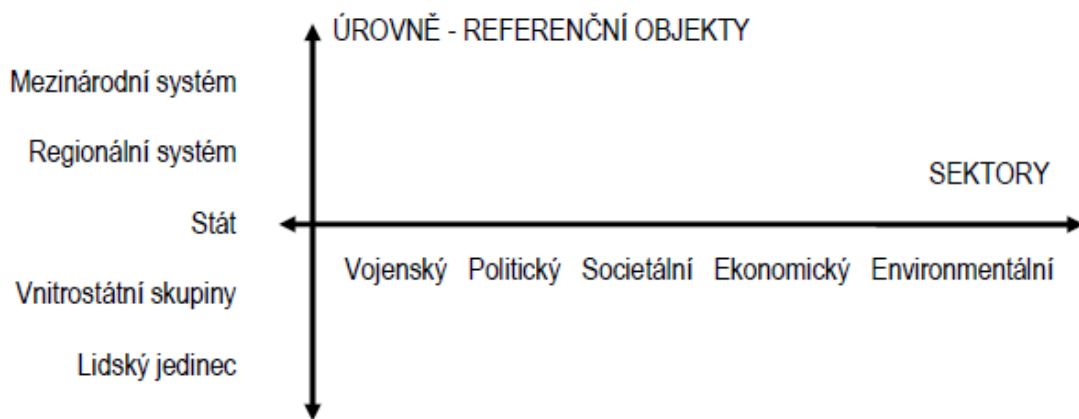
Aplikační prostředí	Specifické aplikační prostředí			
Oblast	nadnárodní	celostátní	krajská	municipální
Instituce	veřejné		soukromé	
Sektor	veřejný	komerční	občanský	
Rozsah	sektorová problematika		průřezová problematika	

Politická bezpečnost se týká především aplikačních prostředí státu, společnosti a jejích společenských řádů v tomto státu, veřejných institucí, veřejných a občanských sektorů.

1.3 Kodaňská škola

Jedním z důležitých milníků bezpečnostní futurologie představuje vznik Kodaňské školy. Kodaňská škola je název pro výzkumný bezpečnostní program, který vznikl na COPRI(Copenhagen Peace Research Institut) v roce 1985. Mezi hlavní tvůrce a pracovníky tohoto programu patří Barry Buzan, Ole Waever, Jaap de Wilde a další. Název Kodaňská škola byl poprvé použit profesorem Billem McSweeny, jedním z hlavních kritiků tohoto programu [1][7].

Kodaňská škola při výzkumu ustupuje od tradičního přístupu k bezpečnosti jako schopnosti státu vojensky se bránit před agresí. Namísto toho vytváří dvojrozměrný model s využitím sektorového přístupu, který definuje referenční objekty a zdroje ohrožení [8].

Obr. 2 Koncept bezpečnosti dle kodaňské školy [1]

Dalším z klíčových prvků výzkumu Kodaňské školy je teorie sekuritizace. Tento výraz lze definovat jako proces vyhodnocování potenciálních problémů a jejich označení za hrozby [1].

Sekuritizační proces se skládá ze tří fází:

1. „Speech act“: Vznik existenční hrozby (např. změna klimatu) vztažené k referenčnímu objektu (např. skupina států).
2. Užití mimořádných opatření při pokusu o zajištění bezpečnosti referenčního objektu vůči existenční hrozbě.
3. Předložení „Speech actu“ relevantnímu publiku, či veřejnosti [7].

1.4 Bezpečnostní prognózy

Pro ucelenou představu o futurologii a bezpečnostních prognózách, je nutno osvětlit pojmy prognostika a prognózování. Prognostika je vědní disciplína, která má za cíl rozvíjet metody, teorie a praxi prognózování. Snaží se o dosažení reálného, objektivního obrazu, či výpovědi o budoucnosti, tedy obraz toho, co by se mohlo stát. Prognózování je poté proces tvorby prognóz, které tento obraz, či výpověď o možné budoucnosti mají vyobrazovat. Prognóza je hlavním výstupem procesu prognózování a lze ji definovat jako výpověď o budoucnosti, která je založena na vědeckých poznacích. Důležité je zde uvědomit si, že se jedná pouze o možnou budoucnost, ne o to co se přesně stane [1].

V průběhu tvorby prognózy často dochází k novým formulacím problémů vztaženým k dalšímu rozhodování.

Cíle bezpečnostních prognóz:

- identifikace budoucích hrozeb,
- podpora rozhodovacích procesů,
- tvorba podpory pro určení strategií rozvoje,
- upozornit na budoucí hrozby a tím aktivizovat společnost [1].

1.5 Futurologické scénáře

Pojem scénář byl poprvé uveden ve vztahu k plánování a rozhodování Hermanem Kahnem ve spojení s vojenskými a strategickými studiemi v padesátých letech dvacátého století. Futurologický scénář popisuje děj možného budoucího vývoje, který se odehrává na rozdíl od futurologické vize (v časovém horizontu) v časovém rozmezí. Jedná se o formu zpracování prognózy, kde je scénář vyobrazen ve formě vyprávění o možné budoucnosti, nikoliv přesné predikce, a to na základě vývojového kontextu událostí. Scénáře jsou používány ve futurologii jako jedny z nejoblíbenějších metod. Vládní poradci, strategičtí plánovači, poradci společností a vojenští analytici scénáře používají k podpoře rozhodovacích procesů [1][10].

Dílčí závěr

Futurologie pracuje s velkým množstvím odvětví, jelikož se jedná o interdisciplinární vědní obor. Bezpečnostní futurologie je jedním z těchto odvětví. Jelikož se jedná o vědní obor, zabývající se budoucností, je nutno definovat typy budoucností. Rozdělení futurologa Normana Hencheyho je v tomto směru dostačující. Velký vliv na bezpečnostní futurologii má Kodaňská škola, která vytvarovala futurologii a její chápání do současné podoby. Koncepty jako sekuritizace, nebo bezpečnost v sektorovém provedení dle Kodaňské školy jsou klíčové pro prognostiku.

Prognostika zahrnuje především proces prognózování, jehož výstupem jsou prognózy. Cílem bezpečnostních prognóz je vytvoření výpovědi o možné budoucnosti, která je vztažena k bezpečnosti objektů, či stavů. Bezpečnostní scénář je poté forma této prognózy, zpracovaná tak, aby popsala průběh možné budoucnosti a budoucího vývoje v daném časovém pásmu. Důležitost těchto scénářů plyne z možnosti vizualizace možných stavů budoucnosti a tak jednoduchém zorientování se v problému.

2 POLITICKÁ BEZPEČNOST A JEJÍ VÝZNAM

Politickou bezpečnost lze definovat jako stav, při kterém je zabezpečena stabilita a zachování současných společenských řádů. Mimo vojenský, ekonomický, sociální a environmentální sektor se jedná o další ze sektorů v pojetí, či přístupu k bezpečnosti dle Kodaňské školy. Stěžejním cílem politické bezpečnosti je zajištění svrchovanosti, suverenity a legitimacy státu, vnější i vnitřní. V souvislosti s politickou bezpečností je vhodné definovat také pojem politika. Pojem politika lze chápat v souvislosti se státem jako řízení státu, správa státu, vládnutí, nebo také vztahy mezi státy, postupy a plány jednání. Obecně se dá politika definovat jako veřejná činnost [1].

Za referenční objekt politické bezpečnosti lze považovat stát, mezinárodní uskupení, alianci, region, či oblast. Pokud je za referenční objekt považován stát, jedná se o národní bezpečnost [1].

2.1 Politické hrozby a rizika

Politické hrozby a rizika lze vztahovat ke státu, alianci, regionu, či jiným referenčním objektům politické bezpečnosti [1].

V následující tabulce jsou uvedeny politické hrozby a rizika, které jsou dále obecně popsány.

Tab. 3 Politické hrozby a rizika [1] [4], upravil Jurča 2019

Politická hrozba	Charakteristika
Terorismus	Cílem teroristů je destabilizovat stát a narušit systém jeho bezpečnosti. Dalšími cíli mohou být ozbrojené síly, průmysl a infrastruktura.
Extremismus	Extremismus spočívá v prosazování hodnot, nebo ideálů způsobem, který razantně nepřipouští jakoukoliv jinou alternativu, či názory.
Organizovaný zločin	Jedná se o finanční a hospodářskou kriminalitu, korupci ve vládě, drogovou kriminalitu.
Porušování lidských práv	Porušování lidských práv podkopává a destabilizuje samotný politický systém země a vyvstávají další problémy.
Existence diktátorských režimů	Riziko existence diktátorských režimů stoupá s větším vyzbrojením států s těmito režimy.
Špatné rozhodování	Špatné rozhodování při řešení krizí, zvláště v nestabilních částech světa může vést k dalším negativním dopadům.

Nečinnost, polovičaté opatření	Nečinnost může pro některé diktátorské režimy znamenat legitimizaci jejich činností a tím nárůst problémů.
Rozšiřování NATO a EU	Rizika spojené s rozšiřováním NATO a EU, ať již při přijetí, či nepřijetí státu mohou mít negativní dopady.

Pro Českou republiku jsou nejzávažnější zvláště hrozby, kdy je oslabována kooperativní bezpečnost a závazky v oblasti bezpečnosti na mezinárodní úrovni. Dalšími hrozbami může být terorismus, extremismus, nestabilita v euroatlantickém prostoru a jeho okolí a případné regionální konflikty v tomto prostoru [1].

2.2 Terorismus

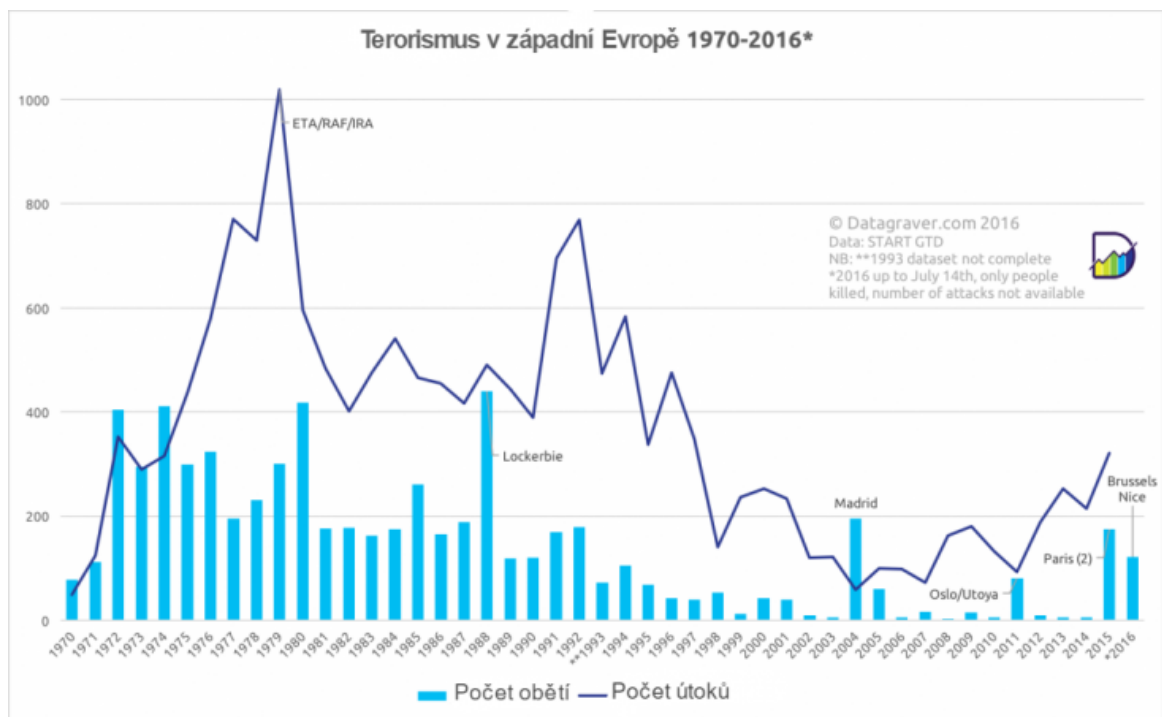
Terorismus je jedna z politických hrozeb, která je často zmiňována v současných médiích. Velkou část informací o tom, co se ve světě děje, přijímají lidé z médií, tím média lidem z větší míry utváří obraz o světě. Terorismus využívá i právě tohoto mechanismu k dosažení svých politických cílů, či rozpoutání strachu mezi obyvatelstvem [16].

Na obrázku níže je zobrazena Evropa podle míry ohrožení terorismem v roce 2017. Česká republika má v tomto zobrazení nejnižší stupeň ohrožení. Mezi nejrizikovější země Evropy se řadí Ukrajina, Velká Británie, Německo, Francie, Belgie, Rusko a další [13].

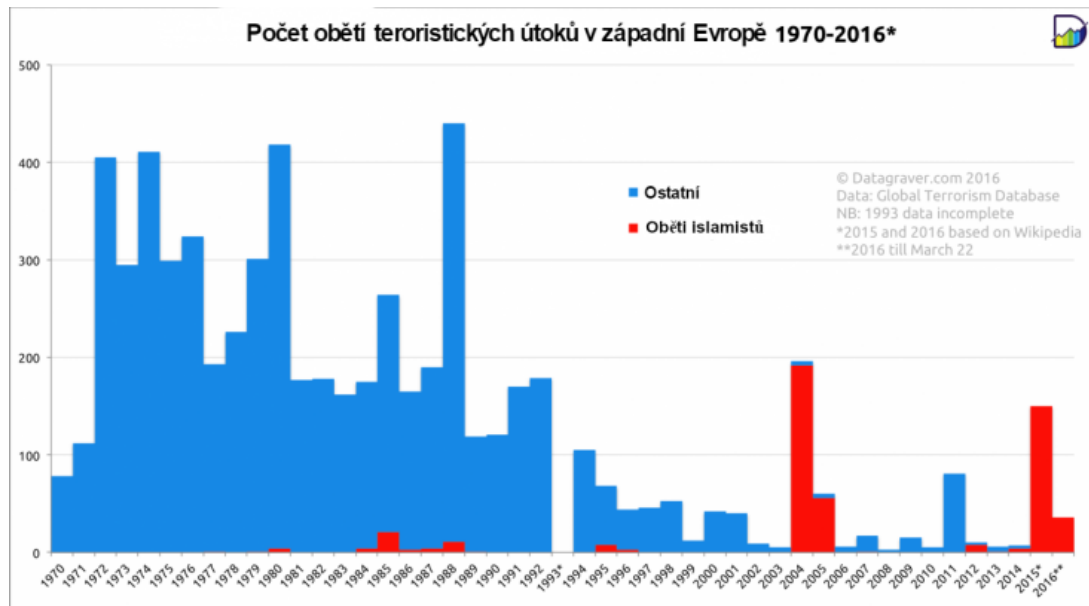
Obr. 3 Míra ohrožení terorismem v Evropě v roce 2017 [13]

Na obrázku níže lze vidět graf terorismu v západní Evropě od roku 1970 po rok 2016. Lze sledovat, že terorismus v západní Evropě ke konci 70. let vzrostl na vysokou hranici. V průběhu 70. let také výše počtu obětí dosahovala velkých čísel. Terorismus měl poté v průběhu let s většími výkyvy na začátku 90. let klesající tendenci a počet útoků a obětí se ke konci 90. let razantně snížil. Nicméně dále v průběhu let začíná počet útoků opět narůstat, což je zapříčiněno rozšířením Islámského státu a radikalizací muslimů žijících v západní Evropě [14].

Obr. 4 Terorismus v západní Evropě 1970-2016 [14]

Muslimskou radikalizaci lze spojit s počtem obětí teroristických útoků. Až do přelomu tisíciletí nelze pozorovat výraznější islamistický útok v západní Evropě, který by dosahoval počtem obětí alespoň k padesáti. Jedním z prvních takovýchto útoků byly bombové útoky v Madridu z roku 2004, kdy při sérii výbuchů 10 bomb ve vlacích zemřelo 191 osob a více než 1800 bylo zraněno. Až v roce 2017 bylo 18 islámských fundamentalistů v souvislosti s tímto útokem zadrženo a odsouzeno. Mezi další velké islamistické útoky v západní Evropě patří bombové útoky v Londýně z roku 2005, kdy zemřelo 52 osob, série útoků v Paříži z roku 2015, kdy zemřelo 137 osob, útok v Nice, kdy zemřelo 87 osob a útok sebevražedného útočníka v Manchester Aréně, při koncertu Ariany Grande, kdy zemřelo 22 osob. Graf vyobrazující počty obětí teroristických útoků a obětí islamistů v západní Evropě je na obrázku níže [14][17].

Obr. 5 Počet obětí teroristických útoků v západní Evropě 1970-2016 [14]

Přesto, že jsou teroristické útoky velmi často skloňované v médiích, počet obětí těchto útoků je oproti jiným příčinám úmrtí osob téměř zanedbatelný. Nicméně hlavním cílem teroristických útoků není zabít co nejvíce lidí, ale rozpoutat strach mezi obyvatelstvem, způsobit nestabilitu politického aparátu a narušit systém bezpečnosti v zemi [1][15].

Obr. 6 Vybrané příčiny úmrtí v západní Evropě v roce 2015 [15]

V tabulce níže jsou uvedeny vybrané příklady uskutečněných teroristických útoků.

2.2.1 Atentát na arcivévodu Františka Ferdinanda d'Este

Příkladem, kdy může mít terorismus nedozírné následky, je atentát na arcivévodu Františka Ferdinanda d'Este.

V červnu 1914 se František Ferdinand jako generální inspektor armády Rakousko-Uherska účastnil série vojenských cvičení v Bosně a Hercegovině. Tato území byla anektována jen

před několika lety a nárokovalo si jej také Srbsko. Poté, co se o Ferdinandově návštěvě dozvěděla tajná revolucionářská skupina studentů Mladí Bosňané, začali plánovat jeho vraždu. V květnu členové Mladých Bosňanů vycestovali do Srbského hlavního města Bělehradu, kde obdrželi 6 ručních bomb, 4 poloautomatické pistole a kyanidové kapsle od teroristické organizace Černá Ruka. Tyto zbraně jim členové Černé Ruky posléze pomohli převést přes hranice. František Ferdinand s manželkou cestovali po Sarajevu v autě s otevřenou střechou. První pokus o vraždu provedl Nedeljko Čabrinović, který hodil na auto bombu, která se pouze odrazila a explodovala pod jiným vozidlem. Čabrinović se pokusil o sebevraždu, ale jed v kapsli byl starý a neúčinkoval. František Ferdinand se rozhodl pokračovat v plánované cestě a také jít navštívit zraněné důstojníky v nemocnici. Nedopatřením zajel průvod aut do boční ulice, kde stál Gavrilo Princip, ten vypálil na arcivévodu dvě rány. Zasáhl arcivévodu i jeho ženu a ti později zemřeli [18].

Obr. 7 Evropa před první světovou válkou – 1914 [19]

Reakcí na tuto vraždu bylo uděleno Srbsku ultimátum, které pro něj nebylo přijatelné. Po odmítnutí tohoto ultimáta vyhlásilo Rakousko-Uhersko Srbsku válku. V návaznosti na smlouvy mezi dalšími státy byly do války vtáhnuty Německo, Rusko, Francie, Belgie,

Velká Británie a další, později také Spojené Státy Americké. Započala tedy první světová válka, která trvala 4 roky a zemřelo při ní 9 milionů vojáků a téměř stejný počet civilistů. Tato válka také vedla k destabilizaci politických systémů, rozpadu států a tvorbě nových států (např. Československo)[18].

Obr. 8 Změny v Evropě po první světové válce – 1918 [19]

2.3 Porušování lidských práv

Porušování lidských práv podkopává a destabilizuje politický systém země. Státy, které jsou vnitřně slabé a je v nich zpochybňována autorita vlády, se mohou uchýlit k bezpečnostním opatřením, které vyvolávají porušování lidských práv. Vlády těchto států často jednájí více ve vlastním zájmu, než v zájmu svých občanů. Hlavním cílem je pro ně vlastní přežití, proto často hledají problémy, které vydávají za hrozbu a tím si legitimizují svou represivní politiku. Příkladem může být Zimbabwe, Saudská Arábie, či Nigérie. OSN může tuto represivní politiku a porušování lidských práv označit jako hrozbu pro mezinárodní mír a bezpečnost. Z toho dále mohou vzejít ekonomické sankce, či politický tlak států a společnosti, které si přejí ochránit obyvatelstvo [4].

2.3.1 Formy vlády

Státy světa lze dělit dle formy, či systému vládnutí. Typ těchto systémů může mít vliv na míru demokracie a její vývoj ve státě. Nejnižší míry demokracie a dodržování lidských práv lze zaznamenávat převážně ve státech Afriky a Asie, naopak nejvyšší míru demokracie v Kanadě, Austrálii, nebo Skandinávii [12].

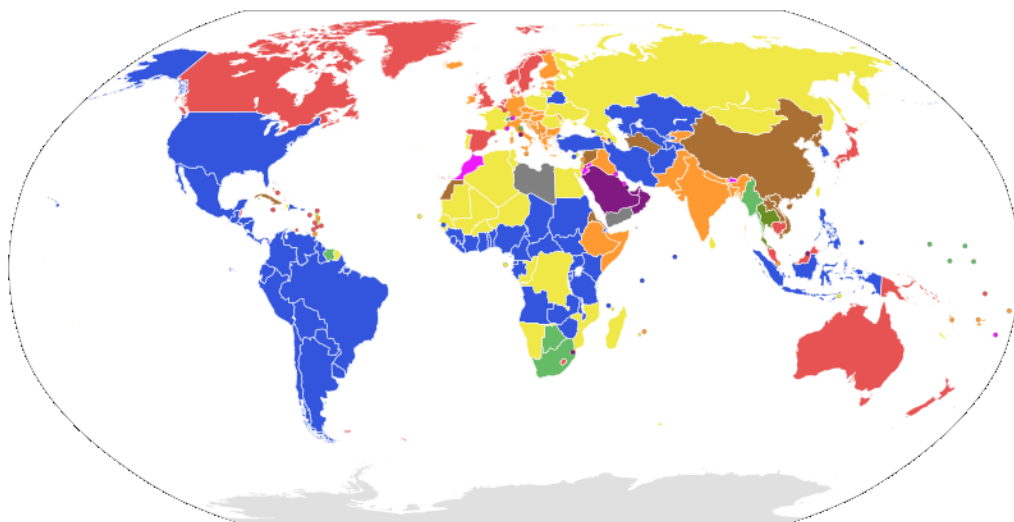
Tab. 4 Formy vlády [11], upravil Jurča 2019

Typ systému	Charakteristika
Prezidentský	Prezident je hlavou výkonné moci vlády. V některých státech je prezident hlavou státu i vlády.
Parlamentní	Premiér je hlavou výkonné moci vlády.
Konstituční monarchie	Monarcha je hlavou státu. Uplatňování jeho moci je omezeno konstitucí.
Absolutní monarchie	Monarcha je hlavou státu, jeho moc není omezována zákony.
Vláda jedné strany	V těchto státech je politická síly dle zákonů koncentrována pouze v jedné politické straně.
Vojenský	Armáda kontroluje vládu a většina vysoce postavených politiků je členy armády.

Tab. 5 Vybrané státy podle typu systému [11], upravil Jurča 2019

Typ systému	Vybrané státy
Prezidentský	Spojené státy americké, Ruská federace, Francie, Brazílie, Mexiko, Ukrajina, Jižní Afrika
Parlamentní	Německo, Polsko, Indie, Turecko, Itálie, Rakousko, Česko, Slovensko, Řecko, Irák
Konstituční monarchie	Velká Británie, Kanada, Austrálie, Španělsko, Švédsko, Norsko, Japonsko, Nizozemsko
Absolutní monarchie	Saudská Arábie, Spojené Arabské Emiráty, Vatikán, Katar, Omán
Vláda jedné strany	Čína, Kuba, Sýrie, Vietnam, Severní Korea
Vojenský	Egypt, Thajsko

Následující obrázek vyobrazuje formy vládnutí ve státech po celém světě. Lze zde vyčíst, že jsou ve světě nejvíce rozšířeny prezidentské, či částečně prezidentské republiky. Méně častou formou jsou absolutní monarchie, které se kromě Vatikánu všechny koncentrují v oblasti blízkého východu. Tyto absolutní monarchie jsou známé porušováním lidských práv a nerovným postavením žen ve společnosti [11].

Obr. 9 Formy vlády ve světě [11]

Níže je uvedena legenda s formami vlády ve světě k této mapě.

Blue square	Prezidentské republiky
Yellow square	Částečně prezidentské republiky
Green square	Parlamentní republiky
Orange square	Parlamentní republiky
Red square	Parlamentní konstituční monarchie
Pink square	Duální systém konstituční monarchie
Purple square	Absolutní monarchie
Brown square	Vláda jedné strany
Light green square	Vojenská vláda
Grey square	Přechodný systém
White square	Bez vlády

Obr. 10 Forma vlády ve světě – legenda [11], upravil Jurča 2019

Přesto, že systém vládnutí může mít určitý vliv na míru demokracie, státy se stejným systémem mohou být v tomto ohledu velmi odlišné. Příkladem může být odlišnost Francie a Ruské federace.

2.3.2 Index demokracie

Index demokracie představuje náhled na míru demokracie 165 nezávislých států a dvou teritorií. Tento index je skládán daty z pěti kategorií:

- volební proces a pluralismus,
- občanské svobody,
- fungování vlády,
- politická participace,
- politická kultura [12].

Podle těchto faktorů je poté země hodnocena a označena jako plnohodnotná demokracie, demokracie s chybami, hybridní režim, či autoritářský režim [12].

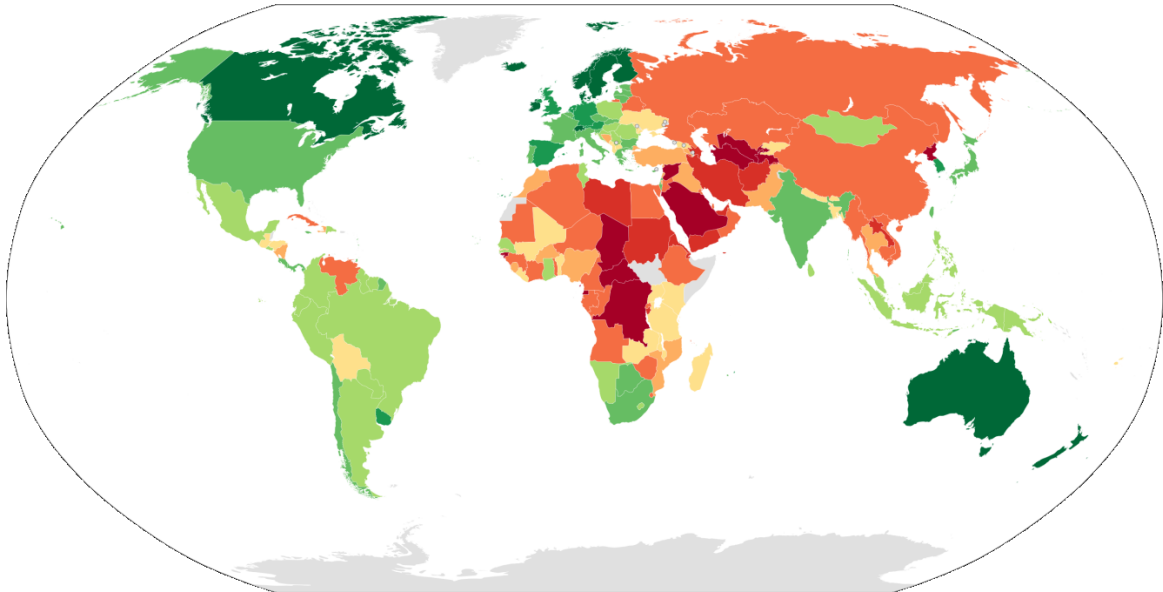
V tabulce níže je uvedeno početní rozložení typu režimů na světě v roce 2017. Z této tabulky lze vyčíst, že plnohodnotně demokratických zemí je ve světě stále nejmíň a procento celkové světové populace v těchto zemích je jen 4,5%. Státy, které se řadí mezi demokracie s chybami je 34,1% a procento celkové světové populace žijících v těchto státech se nachází na 44,8%. The Economist řadí Českou republiku do kategorie demokracie s chybami na 34. místě ve světě a na 2. místě ve „východní Evropě“. Demokratických států je tedy ve světě 45,5% a obyvatelstvo demokratických států se blíží polovině celkové světové populace [12].

Tab. 6 Typy režimu, demokratický index 2017 [12], upravil Jurča 2019

Typ režimu	Počet zemí	Procento zemí	Procento světové populace
Plnohodnotné demokracie	19	11,4	4,5
Demokracie s chybami	57	34,1	44,8
Hybridní režimy	39	23,4	16,7
Autoritářské režimy	52	31,1	34,0

Následující obrázek obsahuje mapu světa s vyobrazením států v barvě podle jejich indexu demokracie. Tmavě zelená barva představuje nejvyšší míru indexu demokracie a naopak nejtmaší červená barva představuje nejnižší míru indexu demokracie [12].

Obr. 11 Index demokracie 2017 [12]

2.3.3 Arabské jaro

Arabské jaro byla skupina prodemokratických protestů na celostátní úrovni ve státech arabského světa - Tunisko, Maroko, Sýrie, Libye, Egypt, Alžírsko, Súdán a dalších. Většina z těchto událostí započala na jaře v roce 2011 a jejich účastníci si dávali za cíl navýšit sociální svobody a zvýšit možnosti účastnit se na politickém procesu. Arabské jaro vedlo v Tunisku k prvním demokratickým volbám a v Maroku, Jordánsku a Kuvajtu ke změnám vlády. Nicméně ne všechny protesty měly pozitivní výsledek a zároveň se je režimy v zemích snažily potlačit silou. V Egyptě došlo v roce 2011 k odstoupení prezidenta Husního Múbaraka, později v roce 2013 armáda provedla převrat a ve volbách vyhrál bývalý náčelník generálního štábu egyptské armády, za jehož vlády dochází k omezování svobody. Protesty v Libyi, Sýrii a Jemenu se rozšířily natolik, až byly přetvořeny v občanskou válku. V Libyi byl zajat a umučen diktátor Muammar Gaddafi a občanská válka stále pokračuje. V Sýrii vedly události Arabského jara k občanské válce a masové migrační krizi. Na severovýchodu Sýrie byl založen kalifát Islámský stát, který se řídil islámským právem Šaría. Na jeho území docházelo ve velké míře k zabíjení a mučení civilistů. Islámský stát za dobu svého působení vyhnal z domova statisíce obyvatel, obsadil rozlehlé území a vybízel převážně muslimy v Evropě k teroristickým útokům [20].

Dílčí závěr

Politická bezpečnost je jeden ze sektorů bezpečnosti dle Kodaňské školy. Jelikož má politická bezpečnost zásadní vliv na vnitřní i vnější legitimitu státu, tak může ovlivňovat i další sektory bezpečnosti. Myšlenkou této kapitoly bylo seznámení s politickými hrozbami a riziky.

Další bližší popis událostí a okolností atentátu na arcivévodu Františka Ferdinanda d'Este měl za účel nastínit, jaké následky může mít terorismus, či politická vražda na další dění. V tomto případě vražda jednoho člověka pomohla rozpoutat první světovou válku, ve které přišly o život další miliony lidí a po jejím skončení došlo k rozpadu států a velkým územním změnám.

Události arabského jara také ukázaly, že politické hrozby jako je porušování lidských práv, v kombinaci se sociálními faktory jako je nezaměstnanost, či špatná životní úroveň, mohou uvést do pohybu události, jenž zapříčiní občanskou válku, migrační krizi a destabilizaci politických systémů.

Z výše uvedeného vyplývá, že politická bezpečnost je důležitým sektorem bezpečnosti a její udržování by se nemělo zanedbávat, jelikož následky mohou být nedozírné.

V následující tabulce jsou uvedeny skutečné příklady politických hrozeb a jejich následků.

Tab. 7 Reálné příklady politických hrozeb [21][22][23]

Politická hrozba	Příklad
Terorismus	Teroristický útok v Nice 2016 – Terorista na popud islámského státu provedl útok nákladním vozem na shluk lidí při oslavách v Nice. – 86 mrtvých, 400 zraněných.
Terorismus	Ozbrojení Čečenci obsadili školu v Beslanu a zajali více než 1000 rukojmích. Dožadovali se uznání nezávislosti Čečenska. Třetí den obsazení zahájili Rusové útok na budovu a bylo zabito 385 rukojmích.
Terorismus	Bombové útoky na jezidy – tyto útoky se uskutečnily v Iráku v roce 2007 jako vyústění napětí mezi jezidy a sunity. Jednalo se o 4 organizované sebevražedné bombové útoky ve dvou městech. Počet mrtvých se šplhal k 3000.
Extremismus	Extremistická teroristická organizace Al-Káida naplánovala unesení letadel, se kterými poté vletěla do věží World Trade Center v New Yorku – 2800 mrtvých.
Extremismus	Útok v Novozélandském městě Christchurch – pravicový extremističtí Brenton Tarrant přijel vybaven zbraněmi k mešitě, kde poté zastřelil 49 lidí.

Organizovaný zločin	Medellínský Kartel – drogový kartel v Kolumbii, zodpovědný za vraždy tisíců lidí, bombové útoky, úplatky a výrobu a distribuci drog.
Organizovaný zločin	'Ndrangheta – mafie pocházející z Italské Kalábrie, známá pro kontrolu transatlantického drogového obchodu.
Porušování lidských práv	Islámský stát – porušování lidských práv v kombinaci s jinými faktory vyvolalo všeobecný odpor ve světě a zvýšilo tlak ostatních zemí na rozložení Islámského státu.
Existence diktátorských režimů	Režim v Severní Korei – diktátorský režim dynastie Kimů zapříčiňuje všeobecnou bídu v zemi, porušování lidských práv, zbrojení a destabilizaci regionu.
Špatné rozhodování	Prohibice alkoholu v USA – opatření zakazující prodej alkoholu. Prohibice zapříčinila vzestup organizovaného zločinu a země přišla o velké množství peněz na daních.
Špatné rozhodování	Velký skok vpřed – čínská kampaň mezi roky 1958-1960, která měla překonat pomalý proces industrializace Číny. Tato kampaň vyústila v hladomor, při kterém zemřelo 20 milionů lidí.
Špatné rozhodování	Projekt Darién – pokus Skotska o založení vlastní kolonie ve Střední Americe, který skončil bankrotem skotské vládnoucí třídy. Tyto události zapříčinili schválení Zákonu o unii z roku 1707, kterým zaniklo Skotské království a vzniklo Království Velká Británie.
Nečinnost, polovičaté opatření	Zavedení eura v České republice – Česká republika se zavázala k přijetí eura již v roce 2003. Doposud nebylo euro zavedeno a toto zavedení je v nedohlednu.
Nečinnost, polovičaté opatření	Brexit – v roce 2016 se uskutečnilo referendum o vystoupení Velké Británie z Evropské unie, kde pro odchod hlasovalo 51,9%. Velkým problémem jsou nevyřešené dohody s Evropskou unií.
Rozšiřování NATO a EU	Gruzie a Ukrajina se snaží o vstup do NATO, přijetí těchto států vidí ruský prezident Vladimír Putin jako agresi Západu a potencionální konflikt.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 ANALÝZA NÁRODNÍCH BEZPEČNOSTNÍCH PROGNÓZ A STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ

V této části diplomové práce budou analyzovány bezpečnostní prognózy a strategické dokumenty z prostředí České republiky v souvislostech vývoje politických bezpečnostních hrozeb. V první polovině této části jsou zkoumány a analyzovány národní strategické dokumenty, v druhé polovině této části jsou analyzovány bezpečnostní prognózy.

Přehled analyzovaných dokumentů:

- Strategie České republiky pro boj proti terorismu od roku 2013,
- Bezpečnostní strategie České republiky,
- Tři scénáře o budoucnosti světa, EU, ČR – Česká republika bez strategických inovačních ambicí,
- Radikalizace v ozbrojených silách: poznatky z České republiky a z Německa ve středoevropském kontextu,
- Hybridní hrozby – včera, dnes a zítra - pohled z Prahy,
- Přežije NATO své osmdesátiny?

3.1 Národní strategické dokumenty

Národní strategické a koncepční dokumenty definují cíle v dlouhodobém horizontu v kontextu bezpečnosti České republiky, jsou zde vymezeny také prostředky a způsoby dosažení těchto cílů. V následující části této kapitoly jsou analyzovány významné strategické dokumenty České republiky z hlediska vývoje politických bezpečnostních hrozeb a rizik.

3.1.1 Strategie České republiky pro boj proti terorismu od roku 2013

Strategie České republiky pro boj proti terorismu od roku 2013 je nejaktuálnějším národním dokumentem vztahující se k terorismu. Obsahuje vymezení opatření, které si kladou za cíl minimalizovat rizika a dopady případných teroristických útoků v České republice. Jedná se o dokument obecné povahy, který má za úkol seznámit čtenáře s oblastmi boje proti terorismu, základními principy tohoto boje v České republice a přiblížit aktuální slabé místa v bezpečnostním systému České republiky při boji proti terorismu [26].

Oblasti boje proti terorismu v dokumentu:

- zlepšení komunikace a spolupráce mezi subjekty, zapojenými do boje proti terorismu,
- ochrana obyvatelstva,
- bezpečnostní výzkum, vzdělávání a informování veřejnosti,
- prevence radikalizace, boj proti rekrutování teroristů,
- legislativní a otázky a mezinárodní smlouvy [26].

Dokument apeluje na pozornost vůči útokům, které se v Evropě a jinde ve světě dějí, jelikož i přesto, že se zatím neudály v České republice, **riziko jejich uskutečnění stále trvá**. Důraz by měl také být kladen na vyvinutí úsilí celého mezinárodního společenství, jelikož je třeba bojovat s globálními teroristickými sítěmi a tyto sítě nelze rozložit pouze na národní, či regionální úrovni. Jako nezbytnost je zde uvedeno **prohloubení spolupráce soukromého a veřejného sektoru**, kde by bezpečnostní složky vytvořily komunikační kanály v případě ohrožení [26].

Důležitou myšlenkou v tomto dokumentu je, komplexní pojetí boje proti terorismu. Česká republika v tomto ohledu považuje poskytování humanitární a rozvojové pomoci v zahraničí za stěžejní k předcházení, či zmírnění negativních dopadů na obyvatele v různých částech světa. Na tomto se mimo veřejný sektor podílí i sektor soukromý a nevládní organizace. **Výsledkem výše zmíněného může být omezení míry radikalizace obyvatelstva a zmenšení rizika občanských válek, či regionálních konfliktů** [26].

Strategie České republiky pro boj proti terorismu zmiňuje zřízení Národního kontaktního bodu pro terorismus, který spustil svou činnost v roce 2009 při Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu. Tato platforma je důležitá vzhledem ke spolupráci a výměně informací problematiky terorismu mezi policií a zpravodajskými službami ČR [26].

Strategie České republiky pro boj proti terorismu uvádí v části oblasti dopravy prioritní postavení ochranu civilního letectví, městskou dopravu a pozemní přepravu nebezpečných a vysoce rizikových věcí. Výše ochrany civilního letectví v České republice je na vysoké úrovni a splňuje standarty Evropské unie. Do budoucna se předpokládá věnování pozornosti bezpečnostním výcvikům a kontrole postupů. **U městské dopravy je situace jiná, nejsou zde uplatňována a ani zde neexistují celoevropská opatření, jako u letecké, či námořní dopravy**. Zabezpečení městské dopravy zajišťují samotní dopravci, či místní a vnitrostátní orgány. V dokumentu je také uváděna nutnost posílení bezpečnosti a boje

v oblasti provozování rychlovlaků, jelikož je předpokládáno, že **rychlovlaky mohou být v budoucnosti cílem teroristických útoků** [26].

V oblasti prevence radikalizace je v tomto dokumentu zmiňováno špatné zvládnutí integrace cizinců v Západní Evropě. Je zde poukázáno na potřebu zaměření pozornosti k druhé generaci přistěhovalců z problémových regionů. **Tato druhá generace již český jazyk a české prostředí zvládá a orientuje se v něm. V budoucnosti by mohlo dojít k její radikalizaci.** K tomu, aby byli tito lidé integrováni do společnosti, je potřeba vzájemné a ne pouze jednostranné tolerance. Koordinátorem politiky integrace je Ministerstvo vnitra [26].

Na závěr tohoto dokumentu je uvedeno, že terorismus je již hrozba přítomná v celém světě, ať už skrytá, či ne. V tomto směru **není reálné, že by hrozba terorismu v nejbližší době zmizela**, či se rizika spojené s ní radikálně snížily. Klíčovou roli v boji proti terorismu hraje prevence a připravenost na terorismus. Připravenost musí být přiměřená geopolitické povaze státu a Bezpečnostní strategie České republiky tyto skutečnosti odráží [26].

Tento dokument mimo jiné do budoucnosti předpokládá **vývoj terorismu uvnitř kyberprostoru**, jelikož se rozvíjí informační a komunikační technologie. Tyto technologie jsou stále dostupnější za méně peněz než v minulosti a přitom je s nimi možno způsobit velké škody s malým rizikem. Celkově **přístupnost informačních a komunikačních technologií a jejich zneužívání „osamělými vlky“** bude v budoucnosti čím dál větším problémem. Toto platí zejména pro **radikalizaci na internetových džihádistických fórech a sociálních sítích** [26].

Dalším z nových fenoménů, který by dal považovat za politickou hrozbu, bude **přesun teroristických aktivit do států, které v minulosti nebyly primárním cílem teroristů**. To znamená, že by se do zájmu teroristů vzhledem k mezinárodní a politické situaci mohla dostat i Česká republika [26].

3.1.2 Bezpečnostní strategie České republiky

Bezpečnostní strategie České republiky je jeden z nejdůležitějších dokumentů z oblasti bezpečnosti českého státu. Na tento dokument navazují další strategie a koncepce. Byla vydána kolektivem autorů pod vedením Ministerstva zahraničních věcí ČR.

Jednou z myšlenek Bezpečnostní strategie České republiky je **potřeba proaktivního přístupu k bezpečnosti, detekce hrozeb, jejich analýza a následné přijímání potřebných opatření**. Bezpečnostní prostředí České republiky je vnímáno jako prostředí, které nekončí

na hranicích, ale přechází i dále. Proto je třeba chránit bezpečnostní zájmy České republiky i v zahraničí. **Bezpečnost České republiky je úzce spjata s členstvím v NATO a Evropské unii**, proto je modifikována i podle spojenců v těchto uskupeních [24].

Jako životní zájem České republiky je v dokumentu uváděno zajištění suverenity a územní celistvosti. Dalším ze životních zájmů je politická nezávislost České republiky a udržení dalších příslušných prvků demokratického státu. K tomuto patří také **ochrana lidských práv a svoboda obyvatel, která v budoucnosti bude s největší pravděpodobností nezměněna** [24].

V seznamu níže jsou uvedeny některé další strategické zájmy z dokumentu, které by se daly považovat jako vztažné k politickým aspektům bezpečnosti:

- stabilita v euroatlantickém prostoru,
- zvýšení efektivnosti OSN a udržení stabilizační role OSN,
- posílení soudržnosti a zachování vazeb NATO a EU,
- posilování spolupráce v oblasti bezpečnosti NATO a EU,
- podpora demokracie a principů demokracie [24].

Bezpečnostní strategie České republiky uvádí, že hrozba vojenského útoku na území ČR je nízká a hlavním zdrojem hrozeb se spíše mohou stát ostré postoje, které působí proti základnímu konceptu demokracie a právního státu. Šířitelem těchto postojů mohou být státy, ale i různorodé uskupení a jejich přívrženci. Obyvatelstvo ČR může tyto postoje přebírat a přispět k destabilizaci státního aparátu [24].

V tomto dokumentu je uveden předpokládaný růst ambicí aktérů bezpečnostního prostředí. Tito aktéři budou prosazovat zájmy nejen vojensky, ale i v podobě, která může být označena za politickou hrozbu. Bude se jednat o **agresivní prosazování politických ambicí, pokusy o zvětšování sféry vlivu kombinací politického, vojenského a hospodářského tlaku. Tento tlak bude vyvíjen i v kyberprostoru**. Nadále se bude zvyšovat závažnost nevojenských hrozeb v oblasti energetiky, migrace a kybernetických útoků. **Není jisté, zda bude Evropská unie schopna na tyto hrozby samostatně reagovat** [24].

Zajímavým tématem v tomto dokumentu je **nedostatečný vliv Organizace spojených národů na udržování míru a bezpečnosti**. Toto zapříčiňuje zvýšení tlaku na zapojení jiných regionálních organizací do řešení bezpečnostních otázek. Těmito organizacemi je i NATO a Evropská unie, které provádí operace a mise za hranicemi jejich prostoru. Toto nicméně může mít kontraproduktivní následky [24].

Objevují se zde i obavy spojené k již probíhajícímu a v budoucnosti nadále pokračujícímu procesu globalizace. **Globalizace** bude moci umožnit zneužívání finanční trhů, které jsou na sobě závislé, jelikož může chybět účinný systém mezinárodní regulace. **Globalizace, zneužívání informačních a komunikačních technologií přispějí k šíření radikálních náboženských a politických myšlenek**, což povede k nestabilitě. Je zde také uvedeno, že problémy zapříčiněné chudobou a vyloučením, **zvýší pravděpodobnost výskytu extremismu, kriminality**. Toto se bude dít především v rozvojovém světě [24].

Mezi bezpečnostní hrozby politického charakteru, které jsou v dokumentu uvedeny, patří:

- oslabování mechanismu kooperativní bezpečnosti, politických a dalších závazků v oblasti bezpečnosti,
- terorismus,
- extremismus a nárůst interetnického sociálního napětí,
- organizovaný zločin – korupce, závažná hospodářská a finanční kriminalita, drogová kriminalita, obchodování s lidmi,
- nestabilita a regionální konflikty v euroatlantickém prostoru a jeho okolí [24].

3.2 Bezpečnostní prognózy

V následující části práce jsou analyzovány prognostické publikace, které se zaměřují na národní bezpečnost a popisují tedy budoucí stav bezpečnosti v České republice. Jedná se o názory jednotlivých autorů ohledně pravděpodobné budoucnosti, nikoliv budoucnosti idealizované.

3.2.1 Tři scénáře o budoucnosti světa, EU, ČR – Česká republika bez strategických inovačních ambicí

V této kapitole je analyzována pouze jedna ze tří částí této publikace. Jedná se o prognostický scénář českého prostředí - Česká republika bez strategických inovačních ambicí.

V úvodu této části publikace A. Rašek polemizuje nad možnostmi extrapolace vývoje v České republice. Vybízí spíše k vyhýbání se těmto extrapolacím. Toto zdůvodňuje vysoce turbulentními historickými změnami politického prostředí Československa ve 20. století. Tyto změny v podstatě pokračují v průměru desetiletých intervalů – například vstup do Severoatlantické aliance, či Evropské unie [25].

V další části, která má popsat českou reakci na světový vývoj, uvádí **malou reakci na pře-sun centra světových záležitostí** z euroatlantického prostoru do Asie a zapojení do řešení konfliktu mezi Kosovem a Makedonií. I přes nebezpečí dezintegrace Evropské unie v ní Česká republika s podporou svých občanů setrvává. Ve dvou desetiletích po roce 2010 A. Rašek předpokládá mírný pozitivní pokrok s nevyužitými rezervami. Z vnitropolitického hlediska uvádí **vyrovnanost rozložení politických skupin** a jejich obměnu, kdy se střídají uskupení s důrazem na solidaritu a uskupení upřednostňující individuální motivaci, či populismus. Toto průběžné střídání má zapříčinit absenci větších konfliktů a mírný společenský i ekonomický rozvoj. Dále je předpovídáno zlepšování politické kultury a stavu demokracie po roce 2020. Je zde popisována **velká role lobbistů**, která umí manipulovat s myšlením lidí a využívat jejich negativních nálad [25].

V této prognóze je také popisována **absence strategického plánování a vládnutí** i po 40 letech od pádu komunismu. Strategické programy budou nahrazovány **polovičatými opatřeními** a důsledkem bude nedostatek inovací [25].

A. Rašek zde také předpokládá **neschopnost České republiky ovlivňovat dění v Evropské unii** a tedy její posun na hranici veškerého dění a společně s některými zeměmi brždění Evropy jako celku v konkurenceschopnosti vůči světovým aktérům (USA, Čína, Indie, Rusko, Brazílie). Až k roku 2030 předpokládá zlepšení tohoto vztahu k Evropské unii [25].

3.2.2 Radikalizace v ozbrojených silách: poznatky z České republiky a z Německa ve středoevropském kontextu

Tato publikace pojednává o poznacích radikalizace v ozbrojených silách České republiky a Německa, nicméně rozebírána bude **pouze radikalizace v českých silách**.

M. Mareš píše o potřebě rozlišit radikalizaci před vstupem do ozbrojených sil, během služby v ozbrojených silách a po opuštění ozbrojených sil. Radikalizace dále může směřovat k několika formám extrémismu – pravicovému, levicovému, etnickému, náboženskému, nebo extrémismu vztahujícímu se k určitému problému. Všechny tyto fáze spolu ale mohou být propojeny, například když se **radikalizovaní veteráni snaží ovlivnit vojáky během služby v armádě**. Radikalizace může být způsobena vnějšími faktory jako reakce na politické problémy, nebo také vnitřními faktory v armádě. V České republice dříve ojediněle docházelo k radikalizaci směřující k nacistickému režimu, levicový extremismus v návaznosti na komunistickou minulost není častý. Jeden z příkladů extremismu v armádě

byl voják Lukáš Sedláček, který se podílel na tréninku neonacistické skupiny White Justice [27].

V publikaci je dále rozebrána situace vzhledem k **migrační krizi a Ruským hybridním kampaním ve východní Evropě**. Je zde uvedeno, že tyto faktory **mohou zapříčinit novou vlnu radikalizace**. Mezi lety 2010 a 2017 bylo v České republice zaznamenáno 22 případů kriminality spojené s extremistickým pozadím, 13 z toho mezi lety 2011 a 2012 [27].

M. Mareš doporučuje vyhnout se alarmismu, aby byl proces de-radikalizace úspěšný. **Preveni uvádí, jako základní nástroj proti radikalizaci**. Dále je pro úspěšné čelení extremismu a radikalizaci třeba spolupráce mezi armádou a civilními agenturami. Je třeba soustředit se na reálný extremismus (např. ne jen nejasné tetování) a je třeba najít linii mezi skutečným patriotismem a netolerantním nacionalismem [27].

K závěru je v publikaci uveden **klesající trend radikalizace k násilnému extremismu** v armádách v centrální Evropě. Je zde spíše poukazováno na **Islamismus** v západních částech Evropy a **para-militarismus** v Evropě východní [27].

3.2.3 Hybridní hrozby – včera, dnes a zítra - pohled z Prahy

Autorem tohoto článku je RNDr. Pavel Štalmach, MBA. Tento článek byl publikován poprvé v roce 2018 v časopise Czech Industry. Článek je dělen do 3 částí, v první části jsou obecně rozebírány hybridní bezpečnostní hrozby. Je zde pojednáváno o hybridním bezpečnostním působení a kombinaci forem či nástrojů působení. Mezi tyto nástroje patří:

- nástroje politické,
- nástroje ekonomické,
- nástroje vojenské,
- nástroje civilní,
- nástroje informační a dezinformační [28].

V této části je také uvedeno, že hybridizace bezpečnostního prostředí probíhala již dříve, pouze se v průběhu let měnily nástroje a formy hybridizace. Pavel Štalmach do budoucnosti předpokládá, že se **cílem bezpečnostního působení stane nikoliv území, či suroviny, ale ovládnutí chování vlastníků těchto zdrojů**. Nepůjde již o snahu ničit aktiva nepřátel, ale jak již je zmíněno **ovládnout jejich chování a tím i rozhodování**. Střety se budou čím dál více přesouvat do informačně-psychologické roviny [28].

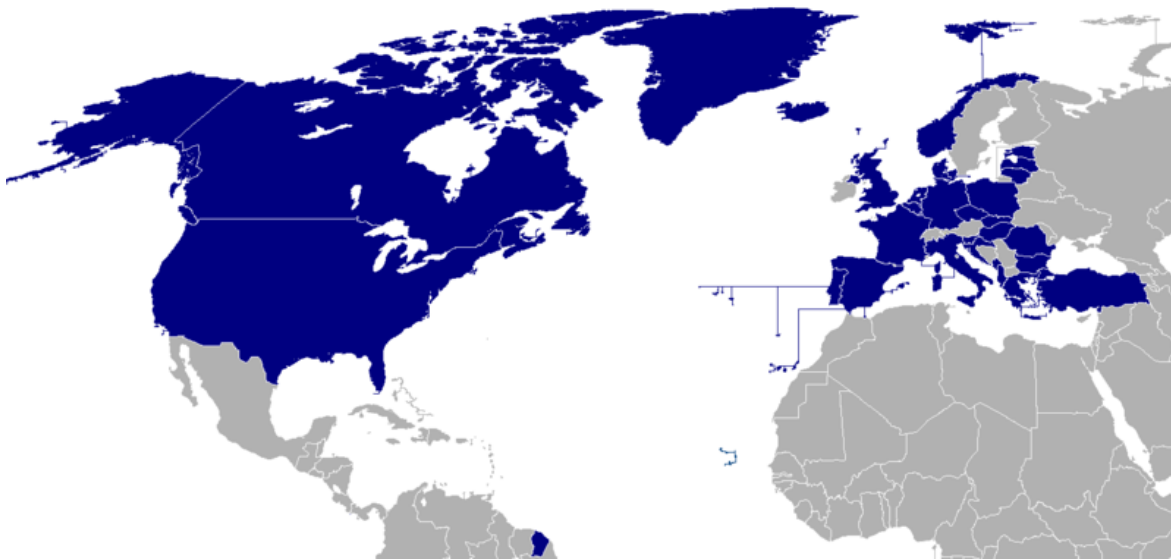
Druhá část článku řeší možnosti eliminace hybridních bezpečnostních hrozeb. Pavel Štalbach uvádí **nemožnost zajištění těchto hrozeb bez vytvoření adekvátních hybridních bezpečnostních a evaluačních struktur** [28].

Poslední část se zabývá specificky hybridními bezpečnostními hrozbami České republiky. Pavel Štalbach předvídá vzhledem ke geografickému a politickému stavu České republiky, že bude nadále terčem hybridního bezpečnostního působení jak jednotlivých bezpečnostních aktérů, tak i velmi komplexních hybridních aktérů. **Problém vidí v zajištění konkrétních kroků**, které by vedly k větší odolnosti proti hybridním hrozbám. Řešením má být **vytvoření mechanismu, který bude schopen identifikovat konkrétní hybridní hrozby**. Pokud bude hybridní bezpečnostní působení způsobovat mimořádné události, nebo i krizové situace, bude potřeba optimalizovat rámec bezpečnostního systému České republiky a doplnit jej o další schopnosti a složky operačního řízení k eliminaci působení hybridního charakteru. Jako jednu z vítaných možností zmiňuje i **vznik funkce poradce pro hybridní bezpečnost**, který by mohl poté prezentovat a prosazovat kroky potřebné k zajištění této bezpečnosti [28].

3.2.4 Přežije NATO své osmdesátiny?

Miloš Balabán v tomto článku uvádí **nutnost vojensko-politických koalicí** v soudobém světě vzhledem k nedávné minulosti konfliktů a občanských válek. Poukazuje zde na možnost **zhoršení vztahů západu s Ruskem** při přijímání dalších států do NATO.

Na obrázku níže je uvedena poloha členských států severoatlantického paktu.

Obr. 12 Mapa členských států NATO v roce 2018 [29]

Současný postoj USA a Donalda Trumpa jako takový vypovídá o **vztahu USA k Evropě - Evropa je považována spíše za rivala, než partnera**. V návaznosti na tuto skutečnost Miloš Balabán zmiňuje dvě možnosti v návaznosti na prezidentské volby v USA, které proběhnou v roce 2020. **V případě vítězství Trumpa předpokládá další pokračování strategie upřednostňování USA a odsouvání NATO na druhou kolej. V případě Trumpovy porážky předpokládá pozitivnější přístup USA k Evropě**, ale i přesto bude problémem pokles amerického vlivu ve světě vzhledem k vzestupu Číny. Pokud přece jen dojde k rozpadu NATO, nastává možnost vidět tuto událost z pozitivní stránky, jelikož **Evropa získá větší autonomii** v rozhodování a nebudou na ni větší měrou působit **špatné rozhodnutí USA**.

Na obrázku níže jsou uvedeny současné operace a mise NATO ve světě k roku 2019.

Obr. 13 Operace a mise NATO k roku 2019 [29]

3.2.5 Bezpečnost v roce 2020 s výhledem do roku 2050

PhDr. Antonín Rašek v tomto dokumentu prezentuje souhrn názorů skupiny členů bezpečnostní komunity. Tyto názory byly získány formou prognostické ankety. Této anketě se zúčastnilo dvanáct respondentů. Výsledky ankety jsou prezentovány pro dvě otázky ve třech obdobích - 2010, 2020 a 2050. Rok 2010 bude v této analýze opomenut.

Jedna z otázek ankety se ptá na **předpokládaný vývoj, či vznik nových bezpečnostních hrozeb a rizik**. Pro rok 2020 zde jeden z respondentů vyjadřuje svůj předpoklad vzniku hrozby **oslabení, či změny bezpečnostní role NATO**. Tato možnost může pro Českou republiku být riziková, jelikož je členem NATO a ve větší míře se na tuto alianci spoléhá

v rámci zajišťování obrany. Tato politická hrozba může být také považována za vojenskou hrozbu. Dalším názorem, který se zde objevuje je **neschopnost EU k uplatňování bezpečnostní, zahraniční a obranné politiky**. Přetrvávající a sílící fragmentace Evropské unie může vést k vážným nejen politickým následkům. Společně s vývojem Číny, bude čím dál více docházet ke střetům zájmů s USA a tedy i NATO a Evropskou unií, což může dále přerůst do ekonomických, nebo i vojenských sektorů bezpečnosti. Pro Evropu nicméně mají být největší hrozbou **fanatické skupiny v podobě kriminálních, teroristických a ideologických skupin**. Politická hrozba **organizovaného zločinu** bude na mírném vzestupu a s dalším přílivem migrantů bude růst i **extremismus a trestná činnost** v podobě krádeží, násilí a distribuce drog. **V rozvojových zemích začnou vznikat megaměsta**, ve kterých budou působit ekonomicko-politické sítě, zapojené do **organizovaného zločinu**. Tyto sítě mezi sebou budou soupeřit a budou ovládány mafií [30].

Pro předpověď pro období do roku 2050 se zde objevují názory, které považují za hrozbu **vnitřní nestabilitu a slabost EU**. Vliv islámu a islámského fundamentalismu bude stále velký. Teroristickým organizacím na Arabském poloostrově se dostane do rukou skrz Irán štěpný materiál. V Africe ve 30. letech propuknou na mnoha místech **občanské války**, **budou porušována lidská práva** a přítomnost diktátorských režimů bude jednou z dalších politických bezpečnostních hrozeb [30].

Dílčí závěr

Národní strategické dokumenty analyzované na začátku kapitoly patří mezi základní národní dokumenty v oblasti bezpečnosti a pro Českou republiku znamenají významnou oporu v bezpečnostních otázkách. Nicméně jedná se o dokumenty obecné povahy a proto nekonkretizují původ reálných hrozeb, či změn bezpečnostního prostředí.

Analyzované národní prognózy se zaměřují na politické hrozby terorismu, extremismu, kombinované hrozby politického sektoru s jinými sektory a oslabení kooperace v euroatlantickém prostoru. Analyzované národní prognózy vidí v kontextu bezpečnosti vesměs lehce pozitivní budoucnost pro Českou republiku a Evropu.

4 ANALÝZA MEZINÁRODNÍCH BEZPEČNOSTNÍCH PROGNÓZ

V této kapitole diplomové práce jsou analyzovány bezpečnostní prognózy a strategické dokumenty mezinárodního charakteru v souvislostech vývoje politických bezpečnostních hrozeb. V první části této kapitoly jsou zkoumány a analyzovány mezinárodní strategické dokumenty. V další části této kapitoly jsou analyzovány bezpečnostní prognózy organizací a autorů ze zahraničí.

Přehled analyzovaných dokumentů:

- European Union Global Strategy,
- Serious and Organised Crime Threat Assessment,
- Statement for the Record - Worldwide Threat Assessment of the US Intelligence Community,
- Decade Forecast: 2015-2025,
- Global Trends 2030: Alternative Worlds,
- Global Europe 2050,
- Global trends 2030 - Citizens in an Interconnected and Polycentric World,
- Shaping the Future of Geopolitics.

4.1 Mezinárodní strategické dokumenty

Mezinárodní strategické a koncepční dokumenty bezpečnostního charakteru uvedené v této kapitole jsou vybrány z prostředí Evropské unie. Důvodem pro výběr těchto dokumentů je především členství České republiky v Evropské unii a velký dopad, který toto členství má na vnitřní záležitosti České republiky a její politiku. Tyto dokumenty jsou analyzovány z hlediska výskytu budoucích politických hrozeb.

4.1.1 European Union Global Strategy

Celým názvem Shared Vision, Common Action: A Stronger Europe A Global Strategy for the European Union's Foreign And Security Policy. Neboli Společná vize, společné akce: silnější Evropa, globální strategie pro zahraniční a bezpečnostní politiku Evropskou unie. Tento strategický dokument je výsledkem rozsáhlých konzultací s členskými státy Evropské unie, s evropskými institucemi a evropskou civilní sférou, pod vedením Frederiky Mo-gherini – vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku [31].

V dokumentu se objevuje myšlenka potřeba jednoty unie, jelikož pouze **společná síla unie má potenciál k zajištění bezpečnosti a demokracie občanů**. V současnosti je unie nekonzistentní, **nejedná jednomyslně a tím v budoucnosti mohou vznikat neúplné opatření, či zákony**. Na toto navazuje obava z čím dál více propojeného světa a větší konkurence. Mluví se zde o potírání budoucích příčin konfliktů a chudoby, prosazování lidských práv. Předpokládá se tedy, že problémy s **porušováním lidských práv v chudších částech světa**, zejména na jihu v centrální Africe a na východě v centrální Asii, **budou i nadále ohrožovat Evropskou unii, jelikož porušování lidských práv může dále zapříčinit migraci a s ní dále spojené problémy** [31].

Obr. 14 Mapa Evropské unie v roce 2019 [32]

Jako hrozba, která se bude v budoucnosti více objevovat je viděn **kyberterorismus**, proto je zde zmíněna potřeba vyvinout snahu Evropské unie k jeho zdolání. Další možnou budoucí hrozbou, kterou tento dokument uvádí, je **nedostatečná obranná kooperace států**. Jelikož si členské státy zachovávají své pravomoci k rozhodování v otázkách obrany, je třeba tyto rozhodovací procesy vzájemně kooperovat. Velkou výzvou má být **sjednocení externích politik mezi členskými státy a institucemi EU, také mezi vnitřními a vnějšími dimenzemi politik** [31].

4.1.2 Serious and Organised Crime Threat Assessment

Tento dokument, publikovaný Europol, popisuje získané informace o kriminálních aktivitách a skupinách, které mají vliv na Evropskou unii. Vážný a organizovaný zločin je v Evropské unii obsažen velkým množstvím kriminálních aktivit, které stále nabývají na své komplexitě a šíří působnosti. **Organizovaný zločin je a bude klíčovou hrozbou pro bezpečnost Evropské unie.** Není reálné předpokládat, že by aktivity skupin organizovaného zločinu v budoucnosti úplně vymizely, což je zapříčiněno i tím, že tyto skupiny se vyznačují velkou přizpůsobivostí a rychlou adaptabilitou celého modelu jejich businessu [33].

Níže jsou uvedeny kriminální aktivity organizovaných zločineckých skupin a jejich předpokládaný vývoj v budoucnosti.

Pašování migrantů

Pašování migrantů je na velkém vzrůstu od roku 2014. **Jedná se o jednu ze tří nejvýznamnějších kriminálních aktivit organizovaných zločineckých skupin.** S pašováním je spojeno padělání dokladů, což **může posloužit teroristům k přístupu do států Evropské unie** [33].

Obr. 15 Trasy pašování [33], upravil Jurča 2019

V budoucnosti budou působit stále jako hlavní faktory pohánějící příliv a pašování migrantů **konflikty a nestabilita regionů v Africe a na Blízkém východě. Pašování migrantů tedy nadále zůstane klíčovou kriminální hrozbou.** Vzhledem k výnosnosti této kriminální aktivity budou mít organizované kriminální skupiny zájem tento stav udržet [33].

Obchodování s lidmi

Obchodování s lidmi a jejich vykořisťování nucenou prací je na vzestupu a **předpokládá se jeho další růst.** Organizované skupiny budou dále využívat situace, kdy se velké množství lidí, především migrantů, stává zranitelnými. Mimo **porušování lidských práv** tato nelegální práce **bude podkopávat výši pracovních mezd a zpomalovat ekonomický růst** [33].

Drogová kriminalita

Obchod s drogami zůstane i nadále největším nelegálním trhem, více než jedna třetina kriminálních skupin je do něj zapojena.

V posledních letech se těší konopí zvýšené popularitě. **Předpokládá se, že aktivity spojené s pěstováním konopí ve vnitřních prostorách se bude v nadcházejících letech dále rozrůstat.** Naopak venkovní pěstování konopí bude zůstávat limitováno. U kokainu nastává podobná situace, kdy se produkce v Kolumbii, Peru a Bolívii zvýšila. **Předpokládá se tedy, že se tato zvýšená produkce odrazí i ve zvýšení dovozu do Evropské unie** a větší dostupnosti kokainu v členských státech. Produkce opia a heroinu, která je z větší části usazena v Afghánistánu a Pákistánu je již na velmi vysoké úrovni a předpokládá se, že tato úroveň zůstane nezměněna i v blízké budoucnosti. Produkce syntetických drog jako je **metamfetamin se v budoucnosti rozšíří i do členských států EU, kde jejich produkce nebyla dříve umístěna.** Česká, Slovenská republika a Polsko se řadí mezi hlavní výrobce [33].

Obchodování se zakázaným zbožím

V souvislosti s konflikty v Libyi, Sýrii a Iráku se dokument zmiňuje o předpokládaném **růstu trendu v pašování kulturních předmětů** z těchto oblastí do Evropské unie. Mimo výše uvedené kriminální aktivity se dokument zmiňuje o předpokládaném **navýšení působnosti kriminálních skupin na internetu** ve formě online obchodu se zakázaným zbožím a službami. **Online platformy se tak v Evropské unii stanou klíčovými pro všechny druhy zakázaného zboží** [33].

4.1.3 Statement for the Record - Worldwide Threat Assessment of the US Intelligence Community

Tento strategický dokument reflektuje kolektivní pohled americké Intelligence Community a posouzení hrozeb, které by mohly ovlivnit národní bezpečnost USA. Jsou zde posuzovány globální hrozby i hrozby jednotlivých regionů [39].

V dokumentu je uvedena hrozba vlivu online operací a ovlivňování voleb. Dokument předpokládá, že se protivníci a strategičtí rivalové již připravují na prezidentské volby v roce 2020 a s největší pravděpodobností použijí prostředků k **oslabení demokratických institucí, podkopání aliancí a ovlivnění výsledků voleb** v USA. Rusko se zaměří na sociálních médiích na **sociální a rasové napětí, dezinformace a případně hackování a následný únik informací**. Z hlediska Číny půjde spíše o **cenzuru politicky citlivých informací**. Další protivníci se mohou pokusit užít tzv. „deep fakes“, či jiné techniky falešných video, či audio záznamů k podkopání USA a jejich partnerů [39].

Sunitšíji jihadistické extrémisty budou stále ohrožovat lokální a regionální zájmy USA a jejich ideologické média budou pokračovat ve volání po útoku na USA. Šítský Irán bude pokračovat ve vývoji a udržování teroristických schopností, jako způsob odplaty případným protivníkům. Některé násilné **ultranacionalistické skupiny v Evropě budou používat násilí a kooperace, aby zamezily imigraci a islamizaci Evropy**. V některých státech bude nadále **porušována svoboda náboženského vyznání**, jednat se bude hlavně o Blízký východ, Čínu a Severní Koreu. Toto povede k nárůstu počtu extremistických skupin a **sociálnímu napětí** [39].

Mezinárodní kriminální organizace a jejich sítě budou stále ohrožovat zájmy USA a jejich spojenců, za pomoci **pašování drog, ohrožování kritické infrastruktury a obchodováním s lidmi** [39].

V dokumentu je také zmínka o plánovaném **vystoupení Velké Británie z Evropské Unie**. Změna v Evropské Unii povede k omezení schopnosti EU a jejich vůdců vypořádat se se zvýšenou snahou Ruska a Číny na odloučení EU od Velké Británie a USA. Rusko a Čína budou budovat svůj vliv v Evropě na úkor zájmů USA, prostřednictvím transatlantických neshod a podporováním politických stran, které jsou zaměřeny proti Evropské Unii [39].

4.2 Mezinárodní prognózy

V následující části práce jsou analyzovány prognózy zahraničních autorů a institucí z hlediska možného budoucího výskytu politických hrozeb a z hlediska jejich případného vývoje.

4.2.1 Decade Forecast: 2015-2025

Prognózy s názvem Decade Forecast jsou publikované konzultační zpravodajskou agenturou Strategic Forecasting, Inc. Prognóza Decade Forecast 2015-2025 je již pátou publikovanou, počínaje rokem 1996. Dělí se na 5 hlavních částí dle oblasti - Evropa, Eurasie, Blízký východ a severní Afrika, Asie a Pacifik, Severní a Jižní Amerika [34].

Evropa

Již z počátku této prognózy se zde objevuje predikce, že se v příští dekádě **Evropská unie nevrátí do stavu předchozího jednoty** a pokud přežije, tak pouze v limitované a fragmentované verzi. Předpokládá se další pokračování trendu **nárůstu nacionalismu, euroskeptických a separatistických politických stran**. Další předpokládanou událostí je nárůst regionální moci Polska a jeho dosazení do role lídra protiruské koalice [34].

Eurasie

Stratfor předpovídá **neschopnost Ruské federace přežít v její současné pozici** a uvádí, že **fragmentaci nelze již předejít**. Oslabení Ruské federace bude znamenat neschopnost kontrolovat Kavkaz a **destabilizaci centrální Asie**. Dojde také k **separatistickým tendencím**, kdy se Karelská republika bude chtít připojit k Finsku a přímořské regiony na Dálném východě k Číně, či Japonsku [34].

Obr. 16 Mapa Eurasie dle Stratfor [34]

Blízký východ a severní Afrika

Pro region Arabského světa prognóza předpokládá **pokračující stav nestability a mocenského vakua**. Tohoto budou i nadále využívat **jihádistické skupiny**, ale nakonec budou vždy potlačeny díky jejich nejednotnosti. Je zde také popsána klíčová role Turecka ve stabilizaci regionu. Nicméně **moc Turecka poroste společně s jeho politickou nejistotou**. **Po vyřešení vnitřních politických a jiných konfliktů se v příštích 10 letech Turecko stane regionální velmocí.**

Asie a Pacifik

V prognóze se objevují dvě možné reality vývoje Číny. První více pravděpodobná možnost je **prohloubení diktátorského režimu a centralizace politické moci**. Druhou možností jsou **politické nepokoje a vzpoura pobřežních oblastí**, zapříčiněna snahou převést část bohatství z pobřežních oblastí do vnitrozemí. Předpokládáno je také soupeření Číny s Japonskem.

Severní a Jižní Amerika

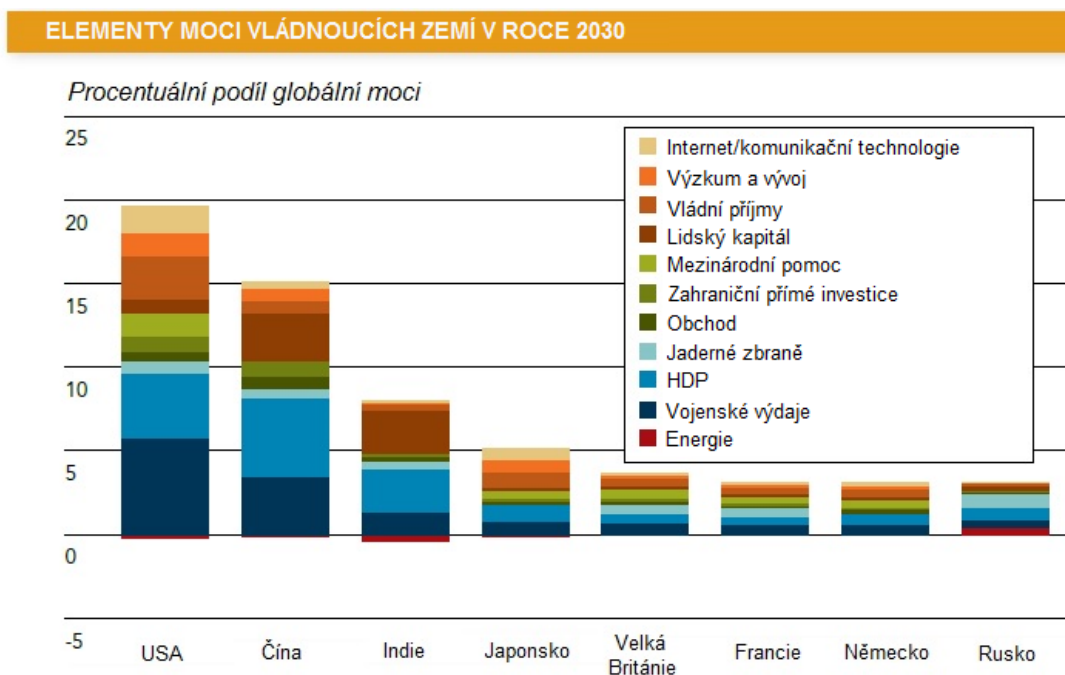
Prognóza předpokládá, že se USA v další dekádě stanou **více vybíravými v přebírání politické zodpovědnosti** a uskutečňování vojenských intervencí. Je zde zmíněna možnost snahy USA vybudovat alianční systém mimo NATO, který by se rozprostíral od Baltských zemí až po Bulharsko, či Turecko. Tato aliance by sloužila jako protiváha k případné Ruské rozpínavé politice. Nicméně **USA nebudou zapojeny do řešení Evropských problémů a jejich zapojení na Blízkém východě bude minimální** [34].

4.2.2 Global Trends 2030: Alternative Worlds

Publikace Global trends 2030: Alternative Worlds zpracována organizací National Intelligence Council se snaží poskytnout rámec pro přemýšlení o možných budoucnostech světa v dalších letech a důsledcích těchto možných trajektorií budoucnosti [35].

Publikace uvádí, že svět v roce 2030 bude radikálně odlišný od dnešního světa. V roce 2030 již **nebude žádný velký stát hegemonem, moc se rozdělí mezi více individuálních mocností**. Ačkoliv tento trend bude mít mnoho pozitivních efektů, jako růst ekonomik a rozvoj technologií v mnoha zemích, budou z něj vyplývat i hrozby. **Individuální státy, či menší skupiny států budou mít větší přístup k nebezpečným technologiím, což by v rukou diktátorských států mohlo vést k závažným důsledkům** [35].

Na obrázku níže lze vidět procentuální podíl států na globální moci a jednotlivý podíl elementů na moci vládnoucích zemí v roce 2030 dle publikace Global Trends 2030: Alternative Worlds. Z obrázku lze vyčíst, že **USA budou mít největší procentuální podíl na globální moci**, což bude zapříčiněno z velké části vojenskými výdaji. Na druhém místě v podílu globální moci se zařadí Čína, na třetím místě Indie a na čtvrtém místě Japonsko, které sice nebude mít velký podíl lidského kapitálu, jako Čína, nebo Indie, ale velkou část jeho moci budou zapříčiňovat internet, komunikační technologie a výzkum a vývoj. Na relativně podobné úrovni bude Velká Británie, Francie, Německo a Rusko. Největší podíl na ruské moci budou mít Jaderné zbraně [35].

Obr. 17 Procentuální podíl globální moci v roce 2030 dle National Intelligence Council [35], upravil Jurča 2019

Mnoho států v současnosti balancuje na pomezí autokracie a demokracie, z těchto států je nejvíce koncentrováno v subsaharské Africe, jihovýchodní a centrální Asii, Blízkém východě a severní Africe. V budoucnosti je předpokládán jejich pozvolný **pohyb směrem k demokracii**, nicméně je **prokázáno, že tento proces často provází velká nestabilita států**. V nestabilním stavu budou státy těchto regionů setrávat i přes rok 2030 a jejich **nestabilní stav v nich zapříčiní usídlení kriminálních, či teroristických organizací a povstalců**. Dalším produktem nestability bude migrace, při které bude docházet k **porušování lidských práv a kriminálním aktivitám** [35].

V případě, že se Čína demokratizuje, způsobí to velký tlak na změnu ostatních autoritářských států, což opět povede k **regionální nestabilitě**. V Číně se také mohou rozšířit **separatistické tendence v Tibetu a Sin-ťiang**. Rozvoj technologií bude příležitostí pro občany vyzývat nedemokratické státy ke změně, nicméně **vlády států budou mít možnost neustále monitorovat jejich občany**. Z hlediska konfliktů lze hovořit o klesající tendenci mezistátních konfliktů, jelikož rizika spojené s ozbrojenými konflikty jsou příliš velké. Nicméně **potenciál pro vnik vnitrostátního konfliktu v oblastech s velkým počtem mladých mužů bude velmi vysoký**. Toto především bude platit pro subsaharskou Afriku, jižní a východní Asii, včetně Číny a Indie. [35].

Čím dál více multipolární Asie bude čelit problémům v podobně vzájemného napětí států, pramenícího ze střetu zájmů. Přes veškeré problémy je ale předpokládána **absence regionálních politických a bezpečnostních sítí, která by mohla snižovat tyto napětí mezi státy**. Ve stejné době je **předpokládán nárůst čínského nacionalismu** a zároveň stažení USA z regionu, což sníží bezpečnost regionu. Nestabilní Asie tímto způsobí velké škody na globální ekonomice [35].

4.2.3 Global Europe 2050

Publikace Global Europe 2050 vydaná Ředitelstvím pro výzkum a inovace (oddělení Evropské komise) předkládá hlavní problémy a trendy vývoje Evropské unie. Z těchto problémů a trendů poté tvoří několik scénářů budoucnosti. Analyzovány nicméně budou spíše předpokládané problémy a trendy vývoje, nežli samotné scénáře [36].

Z geopolitického hlediska, při přihlédnutí ke strategickým výhledům a klíčovým mezinárodním aktérům, vyvstávají některé budoucí mezinárodní politické změny. **Absence zavedeného mezinárodního politického systému**, jako byl východ proti západu během studené války, posune globalizaci na místo nejvlivnějšího faktoru tvarujícího mezinárodní politiku. Multipolarita se stane skutečností a vzestup nových globálních a regionálních hráčů jako je Indie, Brazílie, Jižní Afrika a Indonésie učiní **mezinárodní systém více různorodým a nepředvídatelným**. Tito velcí hráči mezinárodní politiky přinesou své vlastní vize světa a **západ bude mít mnohem větší problém prosazovat svou mezinárodní agendu**. Bude třeba adoptovat nové způsoby kooperace, jelikož nový komplexnější svět přivede i nové problémy a **nedostatek kooperace přivede hrozby a rizika způsobené špatným rozhodováním, případně nečinností** [36].

Dokument uvádí předpoklad rozvoje e-voleb, kdy lidé již budou více komfortní s digitálními technologiemi. Mimo e-voleb přijdou také ve větší míře virtuální protesty. Pokud lidé budou moci přímo volit a spojovat se v určitých problémech, **nebude již třeba politiků ve formě, tak jak je známe dnes**. Dokument předpokládá také nárůst počtu populistických demokracií, kde **populističtí vůdci budou získávat větší moc díky nacionalistické a agresivní rétorice**. Stárnoucí populace v Evropě bude znamenat i zvyšující se konzervatismus a defenzivní politiku. **Evropská unie celkově bude v ohrožení rozpadu**. Důvodem budou **slabí vůdcové a silný vliv nestálých veřejných názorů**, které se navíc budou měnit v závislosti s propojením e-akčních skupin na internetu. Zajímavým poznatkem je, že **Evropská unie bude chtít jít příkladem pro zbytek světa v rozhodnutích financovat výzkum, vzdělání a inovativní programy**. [36].

4.2.4 Global trends 2030 - Citizens in an Interconnected and Polycentric World

Publikace Global trends 2030 - Citizens in an Interconnected and Polycentric World obsahuje nezávislý pohled na dlouhodobé globální trendy, ale i pohled Evropských výzkumníků, kteří hledají širší perspektivu pro nadcházející problémy [37].

V publikaci je zmíněn předpokládaný rozvoj informačních a komunikačních technologií, do takové míry, že k nim občané budou mít přístup po celém světě. Toto rozšíření naruší tradiční model vlivu masmédií a zajistí přístup lidem k informacím. Jedinci a mocné soukromé skupiny tímto získají větší autonomii ve většině států světa a **budou moci využít tyto technologie k protestům a dosahování politických cílů, což může být hrozbou pro integritu států**. V důsledku těchto skutečností je **pravděpodobné, že se budou státy, zejména autoritářské státy, snažit převzít nad těmito technologiemi kontrolu, cenzurovat je a potlačit tím svobodu obyvatel**. S dalším rozvojem informačních a komunikačních technologií je pravděpodobný nárůst kyberútoků. Kyberzločin organizovaných skupin bude ohrožovat podniky a vlády států, které budou závislé na digitálních systémech.[37].

V budoucnosti bude stále pokračovat trend, kdy **jsou práva žen a celkově lidské práva potlačována, v zemích jako je Afghánistán, náboženským extremismem**. Ospravedlnování tohoto extremismu kulturní odlišností bude čím dál více čelit celosvětové kritice. S větším nárůstem migrace a nárůstem kulturního pluralismu ve státech lze také očekávat **nárůst extremismu. Terorismus bude také stále zůstatvát problémem**, nicméně v publikaci o něm není mnoho zmínek [37].

Války mezi státy větších mocností, jsou velmi nepravděpodobné, nicméně vnitrostátní konflikty nelze vyloučit. Tyto vnitrostátní konflikty budou zdrojem regionální nestability. **Občanské války poháněné nacionalismem a extremistickou politikou** budou v příštích dekádách velkou bezpečnostní výzvou. **Organizovaný zločin bude hrát velkou roli jako nestátní aktér, především v megaměstech**, kde bude několika milionová populace. Z níže uvedeného obrázku lze vyčíst, kde se tyto megaměsta budou v roce 2030 nacházet a kde tedy bude zvýšená hrozba výskytu organizovaného zločinu [37].

Obr. 18 20 největší měst v roce 2030 [37], upravil Jurča 2019

V Asii bude regionální nestabilita zapříčiněna konflikty v Kašmíru, Afghánistánu a rozepřími mezi Čínou a Indií. V Latinské Americe budou hlavním zdrojem regionální nestability drogové kriminální skupiny [37].

S rostoucí globalizací budou muset vlády států přijímat opatření a strategie, které budou brát v úvahu **nejen vnitrostátní proměnné, ale čím dál více i proměnné s nadnárodní a globální dimenzí**. S tímto se pojí možnost **přijímání špatných rozhodnutí**, což je považováno za politickou hrozbu.

4.2.5 Shaping the Future of Geopolitics

Publikace Shaping the Future of Geopolitics, sestavena a upravena trojicí Ricardo Borges de Castro, Leopold Schmerzting a Rachel Smit, byla vydána v roce 2017. Tato publikace obsahuje pohled do budoucnosti několika autorů, kteří se účastnili konference ESPAS 2017 [38].

Tarek Osman zmiňuje hrozbu **militantního islamismu**, který prokázal svou trvanlivost a schopnost vyvíjet se do různých organizačních tvarů. Předpokládá, že tato hrozba bude v nadcházejících letech stále přetrvávat. Zmiňuje také rozpolcenost východního středomoří, kde stále není sjednán pořádek a předpokládá, že **proces tvorby nového organizačního řádu ještě dlouho potrvá a bude doprovázen vlnami nestability a násilí v regionu**. Nicméně začínají se objevovat náznaky mladých podnikavých a inovativních lidí v arabském světě, kteří mají potenciál snižovat napětí v oblasti. S těmito lidmi by měla v budoucnosti Evropa spolupracovat na zajištění své bezpečnosti vůči hrozbám pocházejícím z arabského světa [38].

Dmitri Trenin zde mluví o oslabení moci USA a omezení jejich zámořských aktivit v roce 2030, to bude mít za následek vzestup Číny jako geopolitické mocnosti. Hlavními politickými hrozbami v budoucnosti budou **terorismus a oslabení funkce Organizace spojených národů**, která se bude stávat čím dál méně relevantní, jelikož rivalita učiní rozhodování v Radě bezpečnosti OSN a institucích složitější. **Budou tak moci vzniknout špatná rozhodnutí ve vztahu ke krizím a diktátorským režimům** [38].

Wolfgang Ischinger zmiňuje potřebu posílit diplomacii Evropské unie. Také je nutno rozhodnout, které politické problémy by bylo správné řešit kolektivně a které unilaterálně. Dále uvádí, že obranné opatření členských států Evropské unie budou trpět fragmentací. Obrovské sumy peněz jsou a nejspíše také dále budou utráceny neefektivně a neúspěšně. Z tohoto všeho lze usoudit, že **Ischinger předpokládá v budoucnosti oslabování politických závazků, mechanismů kooperace v oblasti bezpečnosti** [38].

Tomáš Valášek uvádí **ohrožení vývojem umělé inteligence**, která by mohla již brzy usnadnit **rozklad stávajících aliancí**. Umělá inteligence by mohla způsobit ztrátu důvěry a diskreditaci politických, či vojenských informací, například produkováním vysoce kvalitních audio, či video podvrhů. **Pokud umělá inteligence ve formě strojů nahradí lidi v konfliktech a v boji zemřou civilisté, bude za vše viněna vláda státu. Toto znevýhodní**

demokratické státy, jelikož nedemokratické vlády většinou do větší míry nezajímá názor veřejného mínění [38].

Rob Wainwright, bývalý výkonný ředitel Europolu předkládá fakta **růstu organizovaného zločinu a terorismu. Tyto trendy budou dále v budoucnosti pokračovat.** Charakteristické pro ně bude, s dalším postupem globalizace, zapojení nadnárodních skupin a operování skrz hranice a více sektorů kriminality. **Centrem mnoha nelegálních operací je a bude Darknet,** kde se obchodují tisíce nelegálních služeb a zboží [38].

Dílčí závěr

Strategické dokumenty, které jsou analyzovány z počátku této kapitoly, pocházejí z prostředí Evropskou unie a USA. Uvedené hrozby ve strategických dokumentech Evropské unie se mohou ve větší míře shodovat s hrozbami nalezenými ve strategických dokumentech České republiky. Možnosti vývoje hrozeb předpokládané v mezinárodních prognózách jsou velké a není jisté, zda se všechny skutečně vyplní tak, jak jsou uvedeny. Uvedené mezinárodní prognózy ani netvrdí, že se jedná o budoucnost, která skutečně nastane. Tyto prognózy mají nicméně velký význam pro přijetí případných opatření a předcházení hrozbám.

5 KOMPARACE ANALYZOVANÝCH PROGNÓZ A STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ

V této kapitole diplomové práce jsou komparovány bezpečnostní prognózy a strategické dokumenty v souvislostech vývoje politických bezpečnostních hrozeb. V první části této kapitoly jsou uvedeny přehledy jednotlivých národních a poté i mezinárodních strategických dokumentů a prognóz. V další části jsou komparovány národní strategické dokumenty s mezinárodními strategickými dokumenty. V další části národní prognózy s mezinárodními prognózami. Následují komparace pozitivních trendů, které se v dokumentech nacházejí. Veškeré komparace jsou doplněny o legendu popisující bezpečnostní hrozby a pozitivní trendy.

5.1 Přehled strategických dokumentů a prognóz

V tabulce níže jsou uvedeny veškeré analyzované národní prognózy a strategické dokumenty. Jedná se o 2 strategické dokumenty a 5 prognostických dokumentů českých autorů a ústředních orgánů státní správy – Ministerstva vnitra a Ministerstva zahraničních věcí.

Tab. 8 Přehled analyzovaných národních prognóz a dokumentů

Název	Rok vydání	Zpracovatel	Rozsah
Bezpečnost v roce 2020 s výhledem do roku 2050	2006	Rašek, A. a kol.	18 s
Tři scénáře o budoucnosti světa, EU, ČR	2012	Balabán, M., Kašík, J., Rašek, A., Stejskal, L.	21 s.
Strategie České republiky pro boj proti terorismu od roku 2013	2013	MV ČR	32 s.
Bezpečnostní strategie České republiky	2015	MZV ČR	24 s.
Radikalizace v ozbrojených silách: poznatky z České republiky a z Německa ve středoevropském kontextu	2018	Mareš, M.	12 s.
Hybridní hrozby – včera, dnes a zítra - pohled z Prahy	2018	Štalmach, P.	6 s.
Přežije NATO své osmdesátiny?	2019	Balabán, M.	2 s.

V tabulce níže jsou uvedeny všechny analyzované mezinárodní strategické dokumenty a prognózy. Jedná se o 3 strategické dokumenty a 6 prognóz. Zpracovateli strategických dokumentů jsou organizace Evropské unie. Zpracovateli prognóz jsou poté organizace sídlící ve Spojených státech amerických a opět v Evropské unii. Nicméně analyzována zde byla i publikace *Shaping the Future of Geopolitics*, kde jsou popsány i názory autorů, kteří se účastnili konference ESPAS a pochází ze zemí mimo EU a USA.

Tab. 9 Přehled analyzovaných mezinárodních prognóz a strategických dokumentů

Název	Rok vydání	Zpracovatel	Rozsah
Global Trends 2030: Alternative Worlds	2012	National Intelligence Council	160 s.
Global Europe 2050	2012	Directorate-General for Research and Innovation	164 s.
Global trends 2030 - Citizens in an Interconnected and Polycentric World	2012	EUISS	180 s.
European Union Global Strategy	2016	EEAS	60 s.
Serious and Organised Crime Threat Assessment	2017	Europol	60 s.
Decade Forecast: 2015-2025	2017 (revize)	Stratfor	21 s.
Shaping the Future of Geopolitics	2017	Borges de Castro, R., Schmerzting, L., Smit, R.	92 s.
Statement for the Record - Worldwide Threat Assessment of the US Intelligence Community.	2019	Coats, Daniel R.	42 s.

5.2 Komparace národních a mezinárodních strategických dokumentů

V této části diplomové práce byly komparovány národní a mezinárodní strategické dokumenty z hlediska výskytu bezpečnostních hrozeb z politického sektoru dle Kodaňské školy. Komparováno bylo 5 strategických dokumentů, z toho 2 národní a 3 mezinárodní. Jak již bylo zmíněno v předchozí podkapitole, analyzované mezinárodní strategické dokumenty pochází z Evropské unie a USA. V těchto národních a mezinárodních strategických dokumentech bylo nalezeno 15 politických hrozeb.

Všechny strategické dokumenty uvádí předpokládaný trend růstu výskytu terorismu, nebo alespoň nemizení terorismu. Tato hrozba je velmi aktuální a předpokládá se, že bude i nadále. Většina strategických dokumentů také předpokládá v budoucnosti nepříznivé vlivy kybernetického zločinu a extremismu, spojeného jak s islamismem, tak i pravicovými radikály. Migrace je v těchto dokumentech také velmi probírané téma, jež přesahuje skrz většinu sektorů bezpečnosti. Je tedy možné považovat tuto hrozbu za jednu z nejvýznamnějších. Zahraniční strategické dokumenty se mnohdy zmiňují o možném porušování lidských práv. O této hrozbě se národní dokumenty nezmiňují, jelikož považují dodržování lidských práv v ČR dostačující a předpokládají, že tento trend vytrvá i do budoucnosti. Zaujetí porušováním lidských práv v dokumentech Evropské unie a USA pramení z jejich zaměření na mezinárodní prostředí. Mezi hrozby ojediněle zmiňované ve strategických dokumentech patří například nedostatek vlivu OSN, či regionální konflikty a nestabilita.

Za nejvýznamnější politické bezpečnostní hrozby lze tedy na základě komparace národních a mezinárodních strategických dokumentů považovat:

- **terorismus,**
- **kybernetický zločin,**
- **extremismus,**
- **migrace.**

V tabulce níže (Tab. 10) je uvedena legenda obsahující přehled bezpečnostních hrozeb ke komparaci strategických dokumentů a prognóz.

Tab. 10 Legenda k tabulce č. 11

Číslo	Bezpečnostní hrozba
1	Terorismus
2	Kybernetický zločin
3	Extremismus
4	Ohrožení demokracie jinými státy
5	Agresivní prosazování politických ambicí
6	Prosazování politických ambicí v kyberprostoru
7	Migrace
8	Nedostatek vlivu OSN
9	Kriminalita a organizovaný zločin
10	Globalizace
11	Porušování lidských práv
12	Nedostatek kooperace států
13	Regionální konflikty a nestabilita
14	Nedostatečná reakce státu na události
15	Polovičaté opatření a rozhodnutí
16	Nedostatek politického vlivu
17	Manipulace s myšlením lidí
18	Rozšiřování NATO
19	Oslabení nebo rozpad EU
20	Existence diktátorských režimů

Tab. 11 Komparace národních a mezinárodních strategických dokumentů

Strategické dokumenty	Bezpečnostní hrozby																			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Strategie České republiky pro boj proti terorismu od roku 2013	X	X	X																	
Bezpečnostní strategie České republiky	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X										
European Union Global Strategy	X	X				X	X			X	X	X								
Serious and Organised Crime Threat Assessment	X	X	X				X		X		X		X							
Statement for the Record - Worldwide Threat Assessment of the US Intelligence Community	X		X	X	X	X	X		X		X							X		X

5.3 Komparace národních a mezinárodních prognóz

V této části diplomové práce byly komparovány národní a mezinárodní prognózy z hlediska výskytu bezpečnostních hrozeb z politického sektoru dle Kodaňské školy. Komparováno bylo 10 prognóz, z toho 5 národních a 5 mezinárodních. Přehled komparace a výskytu bezpečnostních hrozeb politického sektoru je uveden v tabulkách (Tab. 13) a (Tab. 14).

Velké množství komparovaných národních a mezinárodních prognóz předpokládá oslabení, či dokonce rozpad Evropské unie. Toto oslabování a případný rozpad EU by měl na Českou republiku jako jeden z členských států velký vliv. Dopady na Českou republiku by byly velké skrz většinu sektorů. Většina zahraničních prognóz zmiňuje globalizaci a její vliv na bezpečnost států. Naopak národní prognózy se o této hrozbě nezmiňují. Národní prognózy také víceméně nehovoří o diktátorských režimech. Hrozbami, které naopak zmiňuje většina národních i mezinárodních prognóz, jsou polovičaté opatření a rozhodování států, či nedostatek politického vlivu států. Většina prognóz také vyjadřuje předpoklad, že hrozby terorismu a extremismu v budoucnosti nevymizí a budou dále přítomny. Často zmiňovanou hrozbou je také manipulace s myšlením lidí, což je provázáno s ohrožením demokracie jinými státy. Je nutno zmínit také předpokládaný výskyt hrozeb agresivního prosazování politických ambicí a prosazování politických ambicí v kyberprostoru.

Za nejvýznamnější politické bezpečnostní hrozby lze na základě komparace národních a mezinárodních prognóz považovat:

- **terorismus,**
- **extremismus,**
- **manipulace s myšlením lidí,**
- **polovičaté opatření,**
- **nedostatek kooperace států,**
- **prosazování politických ambicí v kyberprostoru.**

V tabulce níže je uvedena legenda k tabulkám komparace národních a mezinárodních prognóz (Tab. 13), (Tab. 14).

Tab. 12 Legenda k tabulkám č.13 a č.14

Číslo	Bezpečnostní hrozba
1	Terorismus
2	Kybernetický zločin
3	Extremismus
4	Ohrožení demokracie jinými státy
5	Agresivní prosazování politických ambicí
6	Prosazování politických ambicí v kyberprostoru
7	Migrace
8	Nedostatek vlivu OSN
9	Kriminalita a organizovaný zločin
10	Globalizace
11	Porušování lidských práv
12	Nedostatek kooperace států
13	Regionální konflikty a nestabilita
14	Nedostatečná reakce státu na události
15	Polovičaté opatření a rozhodnutí
16	Nedostatek politického vlivu
17	Manipulace s myšlením lidí
18	Rozšiřování NATO
19	Oslabení nebo rozpad EU
20	Existence diktátorských režimů

Tab. 13 Komparace národních a mezinárodních prognóz – 1. část

Prognózy	Bezpečnostní hrozby																			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Tři scénáře o budoucnosti světa, EU, ČR - Česká republika bez strategických inovačních ambicí															X	X	X	X		X
Radikalizace v ozbrojených silách: poznatky z ČR a z Německa	X		X		X	X	X													
Hybridní hrozby – včera, dnes a zítra - pohled z Prahy				X		X									X		X			
Přežije NATO své osmdesátiny?					X						X					X		X		
Bezpečnost v roce 2020 s výhledem do roku 2050	X	X	X		X		X		X		X	X		X	X	X			X	X

Tab. 14 Komparace národních a mezinárodních prognóz – 2. část

Prognózy	Bezpečnostní hrozby																			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Decade Forecast: 2015-2025	X		X	X								X	X		X	X	X		X	X
Global Trends 2030: Alternative Worlds	X	X	X				X		X	X	X	X	X							X
Global Europe 2050				X	X					X		X			X	X	X		X	
Global trends 2030 - Citizens in an Interconnected and Polycentric World	X	X	X	X		X	X		X	X	X		X		X		X			X
Shaping the Future of Geopolitics	X	X	X			X		X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X

5.4 Komparace pozitivních trendů v národních a mezinárodních strategických dokumentech

V této části práce byly komparovány pozitivní trendy nacházející se ve strategických dokumentech. Z komparace lze zjistit, že výskyt a počet pozitivních trendů v národních a mezinárodních strategických dokumentech není tak velký, jako výskyt hrozeb. Toto je dáno charakterem strategických dokumentů, které se soustředí spíše na upozornění na hrozby a nalezení, způsobů, jak těmto hrozbám předcházet.

V tabulce níže jsou uvedeny pozitivní trendy zmíněné v analyzovaných národních a mezinárodních strategických dokumentech.

Tab. 15 Komparace pozitivních trendů ve strategických dokumentech

Strategické dokumenty	Pozitivní trendy			
	1	2	3	4
Strategie České republiky pro boj proti terorismu od roku 2013	X			
Bezpečnostní strategie České republiky		X		
European Union Global Strategy		X	X	
Serious and Organised Crime Threat Assessment				X
Statement for the Record - Worldwide Threat Assessment of the US Intelligence Community				X

V tabulce níže je uvedena legenda k tabulce komparace pozitivních trendů ve strategických dokumentech (Tab. 15).

Tab. 16 Pozitivní trendy vyskytující se v komparovaných ve strategických dokumentech

Číslo	Pozitivní trend
1	Vysoká úroveň ochrany civilního letectví proti teroristickým útokům
2	Zajištění ochrany lidských práv a svobod obyvatel v ČR a EU
3	Sjednocení externích politik mezi státy a institucemi EU
4	Přísun pracovní síly z migrace

5.5 Komparace pozitivních trendů v národních a mezinárodních prognózách

V této části práce byly komparovány pozitivní trendy nacházející se v národních a mezinárodních prognózách. Lze sledovat, že oproti strategickým dokumentům je zde uvedeno více pozitivních trendů s větším výskytem.

Největší množství pozitivních trendů je uvedeno v prognóze Tři scénáře o budoucnosti světa, EU, ČR - Česká republika bez strategických inovačních ambicí. Tyto pozitivní trendy jsou - zlepšení spolupráce České republiky s Evropskou unií, politická vyrovnanost a obměna politických skupin, zlepšování politické kultury a demokracie, rozvoj společnosti a ekonomiky. Zde je si třeba uvědomit, že se nejedná o přesnou předpověď budoucnosti, ale pouze o vyjádření názoru autora na to, jak by budoucnost mohla vypadat. Lze pozorovat, že ostatní prognózy se o zlepšování spolupráce s Evropskou unií jakéhokoliv státu vůbec nezmiňují. To samé platí i pro zlepšování politické kultury. Rozvoj demokracie, pokud je uveden, v ostatních prognózách nelze považovat za zcela pozitivní trend, jelikož je s ním spojeno mnoho problémů a bezpečnostních hrozeb.

Jedním z nejvíce zmiňovaných pozitivních trendů, a to především v mezinárodních prognózách, je společenský a ekonomický rozvoj. V prognózách je často předpokládán další rozvoj informačních a komunikačních technologií. S tímto trendem je spojen společenský rozvoj pramenící z propojení lidí, kteří pak mohou lépe dosahovat společných cílů. Jako další příklad předpokládaného společenského rozvoje jsou uvedeni mladí inovativní lidé z arabského světa, kteří by mohli pomoci snižovat napětí v oblasti a případně spolupracovat

vat s Evropskými státy na zajištění bezpečnosti vůči hrozbám pocházejících z arabského světa, jako je terorismus, nebo migrace.

Mezi nejvýznamnější pozitivní trendy uvedené v národních a mezinárodních prognózách lze zařadit:

- **společenský a ekonomický rozvoj,**
- **řešení konfliktů nedestruktivním způsobem,**
- **autonomie rozhodování EU, oddělení od špatných rozhodnutí USA,**
- **rozdělení moci mezi více mocností.**

Tabulka uvedená níže, obsahuje legendu s pozitivními trendy k tabulkám (Tab. 18) a (Tab. 19) - komparace pozitivních trendů v národních a mezinárodních prognózách.

Tab. 17 Pozitivní trendy vyskytující se v komparovaných prognózách

Číslo	Pozitivní trend
1	Spolupráce s EU
2	Vyrovnanost rozložení politických skupin a jejich obměna
3	Zlepšení politické kultury
4	Společenský a ekonomický rozvoj
5	Rozvoj demokracie
6	Klesající trend radikalizace k násilnému extremismu
7	Řešení konfliktů nedestruktivním způsobem
8	Autonomie rozhodování EU, oddělení od špatných rozhodnutí USA
9	Budování aliančního systému mimo NATO
10	Rozdělení moci mezi více mocností
11	Pohyb nedemokratických států směrem k demokracii
12	Klesající tendence mezistátních konfliktů

Tab. 18 Komparace pozitivních trendů v národních a mezinárodních prognózách – 1. Část

Prognózy	Pozitivní trendy											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Tři scénáře o budoucnosti světa, EU, ČR - Česká republika bez strategických inovačních ambicí	X	X	X	X	X							
Radikalizace v ozbrojených silách: poznatky z ČR a z Německa						X						
Hybridní hrozby – včera, dnes a zítra - pohled z Prahy							X					
Bezpečnost v roce 2020 s výhledem do roku 2050	X			X					X			

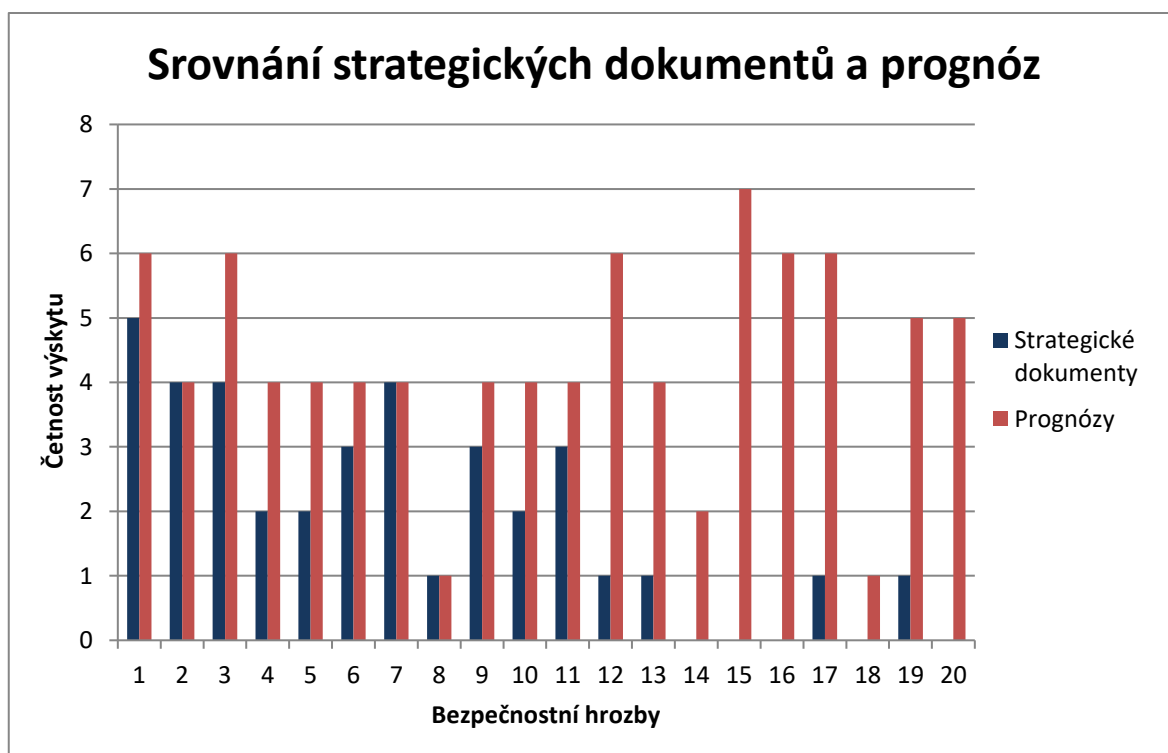

Dílčí závěr

Komparace veškerých analyzovaných strategických dokumentů a prognóz poskytuje náhled na předpokládaný výskyt bezpečnostních hrozeb, které jsou v těchto strategických dokumentech a prognózách uvedeny.

Z komparací byly vybrány nejvýznamnější politické hrozby, které by mohly v budoucnosti ohrozit bezpečnost České republiky, nebo Evropské unie. Z analyzovaných strategických dokumentů se jedná o terorismus, kybernetický zločin, extremismus a migraci. Nejvýznamnější politické hrozby analyzovaných prognóz jsou terorismus, extremismus, manipulace s myšlením lidí, polovičaté opatření, nedostatek kooperace států a prosazování politických ambicí v kyberprostoru. Z komparace strategických dokumentů a prognóz tedy vyplývá, že terorismus, extremismus a hrozby v kyberprostoru mohou být nejvýznamnějšími politickými hrozbami budoucnosti.

Graf uvedený níže znázorňuje četnost výskytu hrozeb v analyzovaných strategických dokumentech a prognózách. Legenda bezpečnostních hrozeb je uvedena v tabulce, která se nachází pod komparací národních a mezinárodních prognóz (Tab. 12).

Graf 1 Četnost výskytu bezpečnostních hrozeb ve strategických dokumentech a prognózách

Komparovány byly také pozitivní trendy, vyskytující se v analyzovaných strategických dokumentech a prognózách. Mezi nejvýznamnější předpokládané pozitivní trendy budoucnosti lze řadit společenský a ekonomický rozvoj, řešení konfliktů nedestruktivním způsobem, autonomie rozhodování EU, oddělení EU od špatných rozhodnutí USA a rozdělení světového vlivu mezi více mocností.

6 NÁVRH SCÉNÁŘE VÝVOJE POLITICKÉ BEZPEČNOSTI V ČESKÉ REPUBLICĚ

V této kapitole diplomové práce jsou navrženy tři odlišné scénáře budoucího vývoje politické bezpečnosti v České republice. Jak již bylo uvedeno v teoretické části této práce, scénáře jsou formou zpracování prognózy, kde je scénář vyobrazen formou vyprávění o možné budoucnosti na základě vývojového kontextu událostí. Scénář vizualizuje možné stavy budoucnosti a může tak pomoci lidem s dalším rozhodováním.

Popis a stanovení hranic zkoumaných oblastí scénářů – vytvořené scénáře mají za úkol sledovat změny a vývoj politické bezpečnosti v České republice do roku 2030. Tyto změny a vývoj jsou sledovány z hlediska možnosti většinového zvolení politických stran ve volbách do Poslanecké sněmovny PČR, Senátu PČR, Evropského parlamentu a následnému prosazení některých jejich programových bodů, které se mohou ukázat jako kritické z hlediska jejich působení na bezpečnostní sektory. Z důvodu možných změn na politické scéně, jako transformace, vznik, nebo zánik politických stran a hnutí, jsou ve scénářích použity smyšlené názvy stran.

Mezi **hlavní hybné síly**, které byly vybrány pro tvorbu těchto scénářů, patří:

- migrace,
- terorismus,
- rozvoj technologií,
- útoky v kyberprostoru,
- stav životního prostředí a globální oteplování,
- sociální vývoj.

6.1 Elektronické volby

Pro tento scénář jsou vymezeny následující klíčové události:

- většinové vítězství strany ALFA ve volbách do PČR a Evropského parlamentu,
- zavedení elektronických voleb,
- kybernetické útoky Ruska a Číny,
- legalizace lehkých drog.

Úvod

Tento scénář sleduje možný vývoj v České republice do roku 2030 při vítězství strany ALFA ve volbách do Poslanecké sněmovny ČR, Senátu ČR a Evropského parlamentu s nadpoloviční většinou a prosazení některých jejich programových bodů. Dochází k prosazení legalizace lehkých drog, která má celkově spíše pozitivní následky. Elektronické volby se staly rozporuplným rozhodnutím.

Elektronické volby

Občané České republiky byli již dlouho nespokojeni se zavedeným politickým systémem. Míra korupce byla na vzestupu, ekonomika se zpomalovala a v kombinaci se světovou ekonomickou krizí docházelo ke zvyšování nezaměstnanosti. Technologický pokrok se na rozdíl od ostatních států Evropské unie nezačal ve větší míře promítat do veřejného života, ani do soukromého sektoru. Technologie a další inovace, které by mohly napomoci chodu státu, pronikaly do České republiky velmi pomalu. V důsledku nespokojenosti voličů s tradičními politickými stranami a zklamání z nedodržování slibů populistických stran, došlo ve volbách do PČR a Evropského parlamentu k nadpolovičním vítězstvím strany ALFA. Tato vítězství zajistila straně ALFA větší volnost při rozhodování a přijímání zákonů.

Strana ALFA se chopila možnosti změnit zavedené zvyklosti a uzákonila možnost elektronického hlasování ve volbách. Ne všechny důsledky tohoto rozhodnutí byly pozitivní.

Jako pozitivní se elektronické volby ukázaly ve smyslu mnohem větší účasti na hlasování než ve většině předchozích voleb. Elektronické účasti na volbách zvláště využili nemocní a pracovně vyčerpaní lidé, kteří by se jinak k urnám nedostavili. Pro starší lidi zavedení elektronických voleb mnoho nezměnilo, jelikož stále ještě nebyli zvyklí na manipulaci s pokročilejšími elektronickými zařízeními. Navíc pro ně stále zůstávala možnost přivolat si členy komise s urnou.

Negativní dopady způsobovala chybovost systému zejména v prvních volbách po zavedení elektronických voleb, což mohlo zkreslit výsledky. Tohoto se okamžitě chopila opozice a pořádala protesty pro zrušení elektronických voleb a vinila stranu ALFA ze snahy ovlivnit výsledky voleb. Náklady vynaložené na zavedení elektronického hlasování byly velké a tak již ke zrušení nedošlo. Ze strany větších mocností začalo docházet ke kybernetickým útokům na systém a o snahu ovlivnit politické uspořádání v České republice. Jednalo se zejména o Rusko a Čínu. Tyto velmoci se potýkaly se světovou ekonomickou krizí umoc-

něnou neustávajícími sankcemi západu. Za pomoci agresivního prosazování svých politických ambicí v kyberprostoru, se snažily nahradit prozápadní strany ve státech bývalého východního bloku, aby se tyto státy uchýlily ke zrušení sankcí. Přímé zapojení těchto velmocí do útoků na volební systém v České republice ale nebylo prokázáno. Česká republika neměla kapacity na účinnou obranu proti těmto útokům a ze strany Evropské unie se jí nedostalo velké pomoci, jelikož Česká republika již mnoho let zaujímal k EU spíše negativní postoj.

Další změnou, kterou strana ALFA uzákonila, byla legalizace lehkých drog pro zletilé osoby. Ačkoliv se legalizace mohla dříve zdát jako krok do neznáma a mnozí občané s ní nesohlasili, měla za následek snížení počtu drogově závislých a nižší míru kriminality. Nižší počet drogově závislých znamenal pro Českou republiku navýšení bezpečnosti a společně s nižší kriminalitou úsporu finančních prostředků vynakládaných na její potlačování. Kriminální skupiny již nemohly konkurovat státem prodávaným lehkým drogám vysoké kvality a nižší ceny. Těžší drogy přestaly být pro mladší občany lákavé a spíše než by zkoušeli tvrdé drogy, zůstávali u legálních lehkých drog. Tyto lehké drogy neměly na jejich život takový destruktivní dopad, jako drogy těžké.

6.2 Vystoupení ze struktur

Pro tento scénář jsou vymezeny následující klíčové události:

- pokračující migrační krize,
- teroristický útok v České republice,
- většinové vítězství koalice stran BETA a GAMA ve volbách do PČR a Evropského parlamentu,
- zavádění nepřiměřených opatření,
- vystoupení České republiky z EU a NATO.

Úvod

Tento scénář sleduje možný vývoj v České republice do roku 2030 při nadpolovičním vítězství koalice stran BETA a GAMA ve volbách do PČR a Evropského parlamentu a následném prosazení některých jejich programových bodů. Dochází k zavádění nepřiměřených opatření, jako je celkové uzavření hranic a hlídkování vojáků v pohraničí. Česká republika vystupuje z NATO a následně i z Evropské unie, což má nepříznivé následky na mezinárodní vztahy České republiky a ekonomiku.

Vystoupení ze struktur

Ačkoliv státy Evropské unie vynaložily úsilí na zmírnění migrační krize a zastavení přílivu migrantů, přijaté opatření nebyly dostatečné. Proudění migrantů z Blízkého východu, Střední Asie a Afriky neustávalo a naopak se s rostoucí populací Afriky zvyšovalo. Česká republika patřila ke konzervativnějším státům Evropské unie a většina jejích občanů začala zaujímat ostré postoje nejen k migrantům z rizikových zemí, ale i ostatním cizincům. Toto nezměnil ani fakt, že většina migrantů proudila pouze do zemí západní Evropy. Neustálá agresivní rétorika konzervativních skupin začala zaujímat agresory ze zemí původu migrantů, kteří následně provedli v České republice teroristický útok, při kterém zahynulo 40 lidí. V reakci na tento útok začali další občané, kterým již došla trpělivost, sympatizovat s vyhraněnými názory konzervativnějších skupin a v následujících volbách do Poslanecké sněmovny PČR, Senátu PČR a Evropského parlamentu, vyhrála nadpoloviční většinou koalice složená ze stran BETA a GAMA.

Zanedlouho se tato koalice uchýlila k přijímání nepřiměřených a nejspíše i zbytečných opatření. Došlo k vystoupení České republiky ze Schengenského prostoru. Koalice uzákonila kontrolu hranic armádou a jak pro přístup, tak odchod lidí z České republiky byly vyžadovány tvrdé kontroly. Výsledkem bylo nejen hromadění kolon vozidel na hraničních přechodech, ale také vynakládání velkého objemu finančních prostředků na ochranu hranice a negativní vliv na ekonomiku ČR, kvůli ztíženému pohybu zboží. Nehlíдалy se pouze hraniční přechody, po celé délce hranic vznikla síť zdí a oplocení s hlídkami posílenými pozemními silami AČR. Světlá stránka těchto opatření by se dala shledat v tom, že se již v České republice další teroristický útok neuskutečnil.

Jelikož strany této koalice, BETA a GAMA, byly orientovány spíše na východ a nesouhlasily s jakýmkoliv akcemi USA, netrvalo dlouho a Česká republika vystoupila z NATO. Vystoupení z NATO mělo za následek zhoršení vztahů se západními zeměmi, ale také uvolnění části financí, které byly následně vynaloženy na již zmíněnou ochranu hranic. Zhoršování vztahů se západními zeměmi pokračovalo a začalo se vážně uvažovat o vystoupení z Evropské unie. Vzhledem ke zhoršeným vztahům se zeměmi Evropské unie, bylo však velmi těžké přijít k oboustranně akceptovatelné dohodě o odchodu. Česká republika nakonec vystoupila z Evropské unie bez dohody. Vystoupení tak mělo ohromný negativní dopad na českou ekonomiku. Nezaměstnanost, ceny zboží a služeb začaly rychle stoupat, jelikož dovoz i vývoz byl značně zkomplikován přechodným obdobím po výstupu bez dohody, na které nikdo nebyl připraven. Situace v České republice se zhoršila natolik,

že začalo docházet k hromadným nepokojům, které byly často tvrdě potlačovány. Lidé si začali uvědomovat potřebu vyváženějšího politického uskupení a koalice stran BETA a GAMA již ve volbách nadpoloviční většinu nezískala.

6.3 Zelená většina

Pro tento scénář jsou vymezeny následující klíčové události:

- dlouhé období velkého sucha,
- většinové vítězství Ekologické strany,
- přijetí zákona o nulových emisích,
- stoupající míra korupce.
- zvyšování napětí mezi ČR a Polskem.

Úvod

Tento scénář sleduje možný vývoj v České republice do roku 2030 při pokračujícím globálním oteplování a neustávajících obdobích sucha, kdy je zvolena Ekologická strana s nadpoloviční většinou ve volbách do Poslanecké sněmovny PČR, Senátu PČR a Evropského parlamentu. Dochází k přijímání zákonů, které mají prospět životnímu prostředí, nehledě na ekonomickou stránku. Polsko pokračuje se znečišťováním a vztahy České republiky a Polska se zhoršují.

Zelená většina

Dlouhé období sucha sužovalo Českou republiku již po několik let. Dešťové srážky dosahovaly minimálních hodnot a globální oteplování způsobovalo vzestup teplot na těžce únosnou hodnotu. Krajina a životní prostředí České republiky byly zdevastovány. Nedostatek vody v půdě zapříčinil každým rokem horší úrodu a ceny potravin vystoupaly do takové míry, že se veškeré potraviny začaly dovážet ze zahraničí. České zemědělství bylo na pokraji kolapsu a závislost České republiky na dovozu potravin představovala velkou bezpečnostní hrozbu.

Tradiční strany nenabízely účinné řešení těchto problémů a tak se od nich začali voliči odvracet. Populistické strany se zabývaly spíše tematikou terorismu a migrace, globální oteplování nepovažovaly za reálnou hrozbu. Občané České republiky nicméně dopady sucha a globálního oteplování pocítovali nejen ve zvýšení teploty, ale také ve finančních výdajích. Možná řešení nabídla jako jediná Ekologická strana. Její strategie zaměřená na životní pro-

středí se ukázala jako úspěšná a občané Ekologickou stranu zvolili u voleb do Poslanecké sněmovny PČR, Senátu PČR a Evropského parlamentu nadpoloviční většinou.

Jedním z prvních rozhodnutí Ekologické strany po zvolení bylo přijetí zákona o nulových emisích. Tento zákon měl za úkol nahradit do 5 let veškeré technologie vylučující emise do ovzduší, technologiemi šetrnými k životnímu prostředí a zakázat prodej vozidel na benzín a naftu. Ambiciózní plány narazily na technické potíže, kdy nebyly veškeré firmy sídlící na území České republiky schopny v plánovaném termínu nahradit používané technologie technologiemi ekologickými. Mnoho firem také zkrachovalo, či ukončilo svou činnost, jelikož pro ně nebylo finančně možné pokračovat v činnosti, nebo vůbec technologie nahradit. Celková zátěž české ekonomiky byla velká.

Přecházení na šetrnější technologie ovlivnila i energetický sektor, kde Ekologická strana požadovala celkové ukončení provozu všech tepelných a jaderných elektráren. Tento úbytek produkce v energetické síti měly nahradit solární, vodní a větrné elektrárny. Bohužel tyto zdroje jsou velmi nestabilní a závislé na počasí. Jelikož se stále opakovaly dlouhé období sucha, nebyly vodní elektrárny schopné dodávat větší množství energie do sítě. Zbývalo tedy deficit doplnit větrnými a solárními elektrárnami. Bohužel vzhledem k nestabilitě dodávky z těchto elektráren docházelo ke špičkovému přetěžování sítě, anebo naopak k nedostatku produkce. Tuto nestabilitu se musely snažit vyvažovat okolní státy, což znamenalo další zvýšení cen elektřiny. Jako doplněk k zavádění šetrných technologií byly poskytovány dotace, které měly zlehčit firmám inovace technologií. Nicméně tyto dotace se stávaly často terčem korupce a velké množství poskytovaných peněz bylo tunelováno. Tyto machinace zasadili české ekonomice další rány.

Ekologickou politiku České republiky nesdílely všechny okolní státy, zejména Polsko. Polsko dále pokračovalo ve vylučování zplodin do ovzduší a ke zlepšení tohoto stavu nečinilo žádné výrazné kroky. Zejména kritickou oblastí se ukázalo pomezí na hranici Slezska, jelikož znečišťování v polské části ve velké míře negativně ovlivňovalo i část českou. České rozhořčení se neseťkalo u polské strany s pochopením a docházelo k ochlazení vztahů. Zhoršování vztahů s Polskem způsobovalo České republice i Polsku problémy. Česká republika začala zavádět tvrdé kontroly na Polské výrobky a zboží a Polsko vracelo stejnou mincí. Výsledkem bylo oslabení ekonomiky obou států. Konflikt mezi státy uvnitř Evropské unie povzbudil politické ambice soupeřů EU.

Dílčí závěr

Uvedené scénáře měly za cíl přinést pohled na možný vývoj budoucnosti, pokud by byly ve volbách do Poslanecké sněmovny PČR, Senátu PČR a Evropského parlamentu zvoleny strany, či koalice, nadpoloviční většinou obyvatel a tyto strany by tedy měly větší volnost v rozhodování o České republice. Scénáře nemají za účel očernit politické strany, ale spíše poukázat na možné nebezpečí plynoucí z jednostranného rozhodování. Hlavní myšlenkou bylo poukázat na potřebu vyrovnané konkurence politických stran a jejich obměnu ve vedení země.

Tab. 20 Přehled klíčových událostí scénářů

Elektronické volby	Červená většina	Zelená většina
Většinové vítězství strany ALFA ve volbách do PČR a Evropského parlamentu	Pokračující migrační krize	Dlouhé období velkého sucha
Zavedení elektronických voleb	Teroristický útok v České republice	Většinové vítězství Ekologické strany ve volbách do PČR a Evropského parlamentu
Kybernetické útoky Ruska a Číny	Většinové vítězství koalice stran BETA a GAMA ve volbách do PČR a Evropského parlamentu	Přijetí zákona o nulových emisích
Legalizace lehkých drog	Zavádění absurdních opatření	Stoupající míra korupce
	Vystoupení České republiky z EU a NATO	Zvyšování napětí mezi ČR a Polskem

ZÁVĚR

Hlavním cílem této diplomové práce bylo zpracovat vlastní návrh scénáře vývoje politické bezpečnosti v České republice. Byly zpracovány tři jednotlivé druhy scénáře, které mohou být přínosem pro rozšíření obzorů široké veřejnosti České republiky v tématické politických hrozeb a důsledků jednostranných rozhodnutí politických stran.

Diplomová práce v teoretické části pojednává o futurologii a zmiňuje, že se jedná o vědní obor, zabývající se zkoumáním vývoje budoucnosti. Zmíněno je také, že futurologie pracuje s velkým množstvím odvětví. Jedním z odvětví futurologie je bezpečnostní futurologie, která umožňuje za pomoci prognóz a z nich vycházejícího předpokládaného vývoje ovlivnit bezpečnostní vývoj. Velký vliv na bezpečnostní futurologii má Kodaňská škola, která rozděluje bezpečnost na vojenský, politický, ekonomický, sociální a environmentální sektor. Druhá kapitola teoretické části práce pojednává o politickém sektoru bezpečnosti z pohledu bezpečnostní futurologie. Jsou zde uvedeny jednotlivé politické hrozby, které mohou působit na politickou bezpečnost a následně i jejich reálné příklady.

V první kapitole praktické části diplomové práce jsou analyzovány národní prognózy a strategické dokumenty. Z analýzy těchto prognóz vzešlo, že do budoucnosti většinou vidí v kontextu bezpečnosti lehce pozitivní vývoj pro Českou republiku a Evropu. V další kapitole jsou analyzovány mezinárodní prognózy a strategické dokumenty a je zde zjištěno, že se některé uvedené hrozby shodují s hrozbami v národních prognózách. Nicméně je zde poukázáno na velké možnosti vývoje hrozeb a není tak jisté, zda se popisovaný vývoj těchto hrozeb skutečně vyplní. V předposlední kapitole praktické části byly komparovány všechny analyzované dokumenty a prognózy z hlediska výskytu bezpečnostních hrozeb. Byly zde vybrány nejvýznamnější politické hrozby, které by mohly v budoucnosti ohrozit bezpečnost České republiky, nebo Evropské unie. Jedná se o extremismus, terorismus, kybernetický zločin, migraci a manipulaci s myšlením lidí.

Závěrečná kapitola diplomové práce obsahuje tři scénáře vývoje politické bezpečnosti v České republice. Uvedené scénáře měly za cíl přinést pohled na možný vývoj budoucnosti, pokud by politické strany jednostranně rozhodovaly o České republice. Hlavní myšlenkou bylo poukázat na potřebu vyrovnané konkurence politických stran a jejich obměnu ve vedení země.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] VALOUCH, Jan, HROMADA, Martin. Bezpečnostní futurologie. [skriptum]. 1. vyd. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. 146 s. ISBN 978-80-7454-621-1.
- [2] VOLNER, Štefan. Bezpečnosť ľudstva. 1. Vyd. Bratislava: IRIS, 2009. ISBN 978-80-89256-35-8. s. 361.
- [3] PETRÁŠEK, František. Futurologická studia. V Praze: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1517-5.
- [4] EICHLER, Jan. Mezinárodní bezpečnost na počátku 21. století. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - AVIS, 2006. ISBN 80-7278-326-2.
- [5] ZEMAN, Petr (ed.) Česká bezpečnostní terminologie 1. vyd. Brno: Ústav strategických studií Vojenské akademie v Brně, 2003. s.157.
- [6] POTŮČEK, Martin. Manuál prognostických metod. Praha: Sociologické nakladatelství, 2006, 193 s. Studijní texty. ISBN 80-86429-55-5.
- [7] ARRIGO, Bruce A. The SAGE Encyclopedia of Surveillance, Security, and Privacy [online]. SAGE Publications, 2018 [cit. 2019-01-13]. ISBN 9781483359922.
- [8] KALETA, Ondřej. V první linii migrační vlny. Rozbor sekuritizačního diskursu vlády Silvia Berlusconiho v Itálii po vypuknutí arabského jara v roce 2011. Praha, 2014. Rigorózní práce. Karlova univerzita, Fakulta sociálních věd.
- [9] HANCOCK, Trevor a Clement BEZOLD. Possible futures, preferable futures. The Healthcare Forum journal 37. 1994, 23-26. ISSN 0899-9287.
- [10] Future: Futurology: Scenario [online]. FANDOM, 2015 [cit. 2019-01-14]. Dostupné z: http://future.wikia.com/wiki/Futurology:_Scenario
- [11] List of countries by system of government [online]. McGill University School of Computer Science: © McGill University, 2019 [cit. 2019-02-25]. Dostupné z: https://www.cs.mcgill.ca/~rwest/wikispeedia/wpcd/wp/l/List_of_countries_by_system_of_government.htm
- [12] THE ECONOMIST INTELLIGENCE UNIT. Democracy Index 2017: Free Speech under Attack [online]. In: . The Economist Intelligence Unit, 2018 [cit. 2019-02-25]. Dostupné z: http://pages.eiu.com/rs/753-RIQ-438/images/Democracy_Index_2017.pdf
- [13] 2017 Terrorism & Political Violence [online]. 2017 [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: <https://www.riskadvisory.com/news/2017-terrorism-political-violence-map-1/>
- [14] Počty obětí teroristických útoků v západní Evropě v letech 1970-2015. Eurodeník.cz [online]. © EKO VELARI s.r.o, 2016 [cit. 2019-03-04]. Dostupné z:

- <http://eurodenik.cz/blog/statistika-pocty-obeti-teroristicky-utoku-v-zapadni-evrope-v-letech-19702015>
- [15] Teror v západní Evropě?. ČT 24 - Česká televize [online]. © Česká televize, 2016 [cit. 2019-03-04]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/1881311-teror-v-zapadni-evrope-rok-2016-je-cerny-driv-ale-bylo-i-hur>
- [16] MIŠKECHOVÁ, Bc. Tereza. Terorismus a internet. Brno, 2013. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce PhDr. Pavla Kovářová.
- [17] Madrid train bombings of 2004 [online]. 2019 [cit. 2019-03-10]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/event/Madrid-train-bombings-of-2004>
- [18] The Assassination of Archduke Franz Ferdinand, 100 Years Ago [online]. 2014 [cit. 2019-03-10]. Dostupné z: <https://www.history.com/news/the-assassination-of-archduke-franz-ferdinand-100-years-ago>
- [19] 40 maps that explain World War I [online]. 2014 [cit. 2019-03-10]. Dostupné z: <https://www.vox.com/a/world-war-i-maps>
- [20] Arab Spring [online]. A&E Television Networks, 2018 [cit. 2019-03-10]. Dostupné z: <https://www.history.com/topics/middle-east/arab-spring>
- [21] Worst Terrorist Attacks In World History [online]. 2017 [cit. 2019-03-16]. Dostupné z: <https://www.worldatlas.com/articles/worst-terrorist-attacks-in-history.html>
- [22] Worst Policy Decisions [online]. The Independent, 2017 [cit. 2019-03-16]. Dostupné z: <https://www.independent.co.uk/voices/top-10-worst-policy-decisions-a7863141.html>
- [23] Great Leap Forward [online]. Encyclopaedia Britannica, 2018 [cit. 2019-03-16]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/event/Great-Leap-Forward>
- [24] Kolektiv autorů pod vedením Ministerstva zahraničních věcí ČR. Bezpečnostní strategie České republiky. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2015. ISBN 978-80-7441-005-5.
- [25] RAŠEK, Antonín. Česká republika bez strategických inovačních ambicí. In: Tři scénáře o budoucnosti světa, EU, ČR [online]. Praha: CESES, 2012, s. 6 [cit. 2019-03-16]. Dostupné z: <https://www.ceses.cuni.cz/CESES-175-version1-WEB.pdf>
- [26] STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY PRO BOJ PROTI TERORISMU [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2013 [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/dokumenty-454055.aspx>
- [27] MAREŠ Miroslav. Radicalization in the Armed Forces: Lessons from the Czech Republic and Germany in the Central European Context. Vojenské rozhledy. 2018, 27

- (3), 25-36. ISSN 1210-3292 (print), 2336-2995 (on-line). Available at: www.vojenskerozhledy.cz.
- [28] ŠTALMACH, Pavel. Hybridní hrozby – včera, dnes a zítra - pohled z Prahy. VOJENSKÉ ROZHLEDY [online]. 2018, (4), 161-166 [cit. 2019-03-19]. ISSN 2336-2995. Dostupné z: http://vojenskerozhledy.cz/images/archiv_voj_rozhl/cele_cisla/Od_roku_2017/VR%202018-4.pdf
- [29] NATO on the Map [online]. NATO HQ Geospatial Section, 2019 [cit. 2019-03-21]. Dostupné z: <https://www.nato.int/nato-on-the-map>
- [30] Rašek, Antonín, Bezpečnost v roce 2020 s výhledem do roku 2050 (Souhrn názorů skupiny členů bezpečnostní komunity) 1. část, Vojenské rozhledy, 2006, roč. 15 (47), č. 1, s. 121-138, ISSN 1210-3292 (tištěná verze), ISSN 2336-2995 (on line), dostupné z www.vojenskerozhledy.cz.
- [31] EUROPEAN EXTERNAL ACTION SERVICE. European Union Global Strategy [online]. 2016 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: http://eeas.europa.eu/archives/docs/top_stories/pdf/eugs_review_web.pdf
- [32] Jednotlivé země Evropská unie [online]. EuroGeographics, 2019 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_cs?country=AT#mapa
- [33] EUROPOL. SERIOUS AND ORGANISED CRIME THREAT ASSESSMENT [online]. 2nd ed. Hague, 2017 [cit. 2019-04-10]. ISBN 978-92-95200-77-7. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/european-union-serious-and-organised-crime-threat-assessment-2017>
- [34] Stratfor. Decade Forecast: 2015 – 2025 [online]. Poslední revize 2017-03-17.[cit. 2019-04-10]. Dostupné z: <https://worldview.stratfor.com/article/decade-forecast-2015-2025>
- [35] Global Trends 2030: Alternative worlds [online]. National Intelligence Council, 2012 [cit. -04-11]. ISBN 978-1-929667-21-5. Dostupné z: https://www.files.ethz.ch/isn/164970/GlobalTrends_2030.pdf
- [36] DIRECTORATE-GENERAL FOR RESEARCH AND INNOVATION. Global Europe 2050 [online]. Publications Office of the European Union, 2012 [cit. 2019-04-11]. ISBN 978-92-79-23357-9. Dostupné z: https://ec.europa.eu/research/social-sciences/pdf/policy_reviews/global-europe-2050-report_en.pdf
- [37] Citizens in an Interconnected and Polycentric World. Global Trends 2030 [online]. Paříž. Institute for Security Studies, 2012 [cit. 2019-04-11]. Dostupné z:

https://espas.secure.europarl.europa.eu/orbis/sites/default/files/espas_files/about/espas_report_ii_01_en.pdf

- [38] BORGES DE CASTRO, Ricardo, SCHMERZTING, Leopold and SMIT, Rachel (eds). Shaping the Future of Geopolitics. Brussels: European Parliamentary Research Service (EPRS), 2017 [cit 2019-04-11]. Dostupné z:

https://espas.secure.europarl.europa.eu/orbis/sites/default/files/generated/document/en/espas17_-_thinkpieces.pdf

- [39] COATS, Daniel R. STATEMENT FOR THE RECORD: 2019 WORLDWIDE THREAT ASSESSMENT OF THE U.S. INTELLIGENCE COMMUNITY [online]. United States. Office of the Director of National Intelligence, 2019 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <https://www.odni.gov/files/ODNI/documents/2019-ATA-SFR---SSCI.pdf>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

COPRI	Copenhagen Peace Research Institute
ČR	Česká republika
EEAS	European External Action Service
ESPAS	European Strategy and Policy Analysis System
EU	Evropská Unie
EUISS	European Union Institute for Security Studies
FSV UK	Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy
NATO	North Atlantic Treaty Organization
OSN	Organizace spojených národů
PČR	Parlament České Republiky
USA	The United States of America

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Grafické znázornění typů budoucností [1]	12
Obr. 2 Koncept bezpečnosti dle kodaňské školy [1]	14
Obr. 3 Míra ohrožení terorismem v Evropě v roce 2017 [13]	17
Obr. 4 Terorismus v západní Evropě 1970-2016 [14]	18
Obr. 5 Počet obětí teroristických útoků v západní Evropě 1970-2016 [14]	19
Obr. 6 Vybrané příčiny úmrtí v západní Evropě v roce 2015 [15]	19
Obr. 7 Evropa před první světovou válkou – 1914 [19]	20
Obr. 8 Změny v Evropě po první světové válce – 1918 [19]	21
Obr. 9 Formy vlády ve světě [11]	23
Obr. 10 Forma vlády ve světě – legenda [11], upravil Jurča 2019	23
Obr. 11 Index demokracie 2017 [12]	25
Obr. 12 Mapa členských států NATO v roce 2018 [29]	36
Obr. 13 Operace a mise NATO k roku 2019 [29]	37
Obr. 14 Mapa Evropské unie v roce 2019 [32]	40
Obr. 15 Trasy pašování [33], upravil Jurča 2019	41
Obr. 16 Mapa Eurasie dle Stratfor [34]	44
Obr. 17 Procentuální podíl globální moci v roce 2030 dle National Intelligence Council [35], upravil Jurča 2019	46
Obr. 18 20 největší měst v roce 2030 [37], upravil Jurča 2019	49

SEZNAM TABULEK

Tab. 1 Typy budoucností [9].....	12
Tab. 2 Specifická aplikační prostředí bezpečnostní futurologie [1]	13
Tab. 3 Politické hrozby a rizika [1] [4], upravil Jurča 2019	16
Tab. 4 Formy vlády [11], upravil Jurča 2019	22
Tab. 5 Vybrané státy podle typu systému [11], upravil Jurča 2019	22
Tab. 6 Typy režimu, demokratický index 2017 [12], upravil Jurča 2019	24
Tab. 7 Reálné příklady politických hrozeb [21][22][23]	26
Tab. 8 Přehled analyzovaných národních prognóz a dokumentů	52
Tab. 9 Přehled analyzovaných mezinárodních prognóz a strategických dokumentů	53
Tab. 10 Legenda k tabulce č. 11	55
Tab. 11 Komparace národních a mezinárodních strategických dokumentů	56
Tab. 12 Legenda k tabulkám č.13 a č.14	58
Tab. 13 Komparace národních a mezinárodních prognóz – 1. část	59
Tab. 14 Komparace národních a mezinárodních prognóz – 2. část	60
Tab. 15 Komparace pozitivních trendů ve strategických dokumentech	61
Tab. 16 Pozitivní trendy vyskytující se v komparovaných ve strategických dokumentech	62
Tab. 17 Pozitivní trendy vyskytující se v komparovaných prognózách	63
Tab. 18 Komparace pozitivních trendů v národních a mezinárodních prognózách – 1. Část	64
Tab. 19 Komparace pozitivních trendů v národních a mezinárodních prognózách – 2. Část	65
Tab. 20 Přehled klíčových událostí scénářů	74

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Četnost výskytu bezpečnostních hrozeb ve strategických dokumentech a prognózách	66
--	----